

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
ששי

היכל
שביעי

בשעה שהקדימו – תער"ב

קיד. וספרתם לכם
קטו. כי וגו' ושבתה
קטז. וידבר וגו' במדבר

– העת"ר –

•

מאת

כ"ק אדמו"ר

אור עולם נזר ישראל ותפארתו כקש"ת

מוהר"ר שלום דובנער

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע מליובאוויטש

– הוצאה חדשה עם תיקונים והוספות –

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושמונה לבריאה

מפתח כללי

עמוד	זמן אמירתו	תוכן התחלת המאמר	דבור המתחיל
א'שטז	אמור	כתר פרסא בין מאציל ונאצלים –	קיד. וספרתם לכם כו'
		ג' פרסאות כללים בין למעלה מאצ' לאצ' –	קטז. כי וגו' ושבתה כו'
א'שכח	בהב"ח	מבינה לז"א ומאצ' לבי"ע –	
א'שמ	במדבר	מפרסאות דקדושה א"א שיהי' היש –	קטז. וידבר וגו' במדבר כו'

B'SHAAH SHEHIKDIMU 5672

DISCOURSES 114-116

Copyright © 2018

by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com / www.kehot.org

ORDER DEPARTMENT

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148

www.kehot.com

All rights reserved, including the right to reproduce this book or portions thereof, in any form, without prior permission, in writing, from the publisher.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

ISBN 978-0-8266-6111-1

Printed in the United States of America

ב"ה

פתח דבר

הננו מוציאים לאור חוברת ל"א של ההוצאה החדשה והמתוקנת של המשך-המאמרים „בשעה שהקדימו – תער"ב" אשר לכ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע, הכוללת את המאמרים: וספרתם לכם דש"פ אמור; כי וגו' ושבתה דש"פ בהר"ב-בחוקותי; וידבר וגו' במדבר דש"פ במדבר – העת"ר.

ב' דר"ח אלול, ה'תשע"ח
ברוקלין, נ.י.

בס"ד. ש"פ אומר, העת"ר

תתקפה וספרתם: לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות תמימות תהיינה.² וצ"ל מהו אומרו לכם, והול"ל וספרתם ממחרת השבת, ותי' לכם לכאורה מיותר. גם מה"ע ממחרת השבת, הלא הכוונה היא ממחרת היו"ט,³ ומפני מה או' ממחרת השבת.⁴ ולמה נצרך ליתן עוד סימן, מיום הביאכם את עומר התנופה, אחר שאו' ממחרת השבת, שהכוונה הוא ממחרת היו"ט, מה צריכים עוד סימן. ומהו"ע עומר התנופה. גם צ"ל מ"ש שבע שבתות תמימות, מה מוסיף באומרו תמימות, הלא שבע שבתות מובן שיהיו תמימות כו'. ובמד"ר⁵ אי' אימתי הן תמימות כשישראל עושין רצונו של מקום, וצ"ל מהו הענין שהן תמימות דוקא כאשר עושין רש"מ כו'. ולהבין כ"ז ילה"ק משנת"ל⁶ בענין כמים הפנים אל הפנים,⁷ דעד"מ אדם המסתכל במים פניו נראים בהמים, דלהיות שהמים הוא חומר זך וצלול ופשוט מכל גוון, נראים בהם פנים המסתכל בהם, והפנים הנראים הן פנים המסתכלים, ומפני שבהמים אין בהם הפנים מצ"ע, כ"א הן פנים המסתכלים, ע"כ הפנים הנראים הן מהות המים עצמן כו', כמו"כ הוא באוא"ס שלפה"צ הפשוט בתה"פ⁸ ואינו שייך שם שום רצון כלל, ומה שעלה ברצונו לברוא, הי' זה ע"י העלאת מ"ן מיני' ובי"ג,⁹ שעלה לפניו ית' העונג שיהי' בעבודת נש"י למטה, שעיי"ז נעשה הרצון כו', והוא הרצון דאנא אמלוך כו',¹⁰ וברצון זה נצטיירו כל הע"ס, מפני שבהעלאת מ"ן ישנם כל המדרי' האלו כו'. וכ"ז הוא עצמות אוא"ס כו'. וע"כ גם ההמשכה שע"י ההעלאה, והיינו הקו הנמשך מאוא"ס, אינו מהות אחר, אלא הוא בחי' א"ס כו'.

והנה יתפרש ג"כ ענין כמים הפנים אל הפנים במדרי' שאחה"צ, והפנים עילאין הן הע"ס הגנוזות, שהן ע"ס דא"ק¹¹ או ע"ס דעתיק¹², והפנים תתאין הן הע"ס דאצי

(4) ראה ד"ה וספרתם באוה"ת אמור ח"ג ע' תתסח ואילך. ד"ה הנ"ל בסה"מ תרנ"ט ע' רסה. המשך תרס"ו ע' רפ.

(5) ויק"ר פכ"ח, ג.

(6) ע' אישי ואילך.

(7) משלי כו, יט (ושם: כמים הפנים לפנים).

(8) = בתכלית הפשיטות.

(9) ראה עץ חיים שער כח (שער העיבורים) פ"ב. שער לט (שער מ"ן ומי"ד) דרוש ב. ועוד.

(10) ראה לקו"ת נשא כ, ד. כא, סע"ד. נצבים נא, ב. ובכ"מ.

(11) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן פרשיות ח"א ס"ע סד (לפי קבלת האריז"ל בע"ח). ע' רא. ענינים ח"א ע' קעא. סידור עם דא"ח קלה, ד (ע"פ כתבי האריז"ל). אוה"ת שה"ש ח"ג ע' תתקסז. המשך תרס"ו ע' רעט. ע' רפג ואילך. סה"מ תרס"ח ע' קצב. לעיל ע' ארפא.

(12) ראה לקו"ת בחוקותי מו, ג (בלשון האריז"ל). סהמ"צ להצ"צ ספב, א. אוה"ת שה"ש שם. המשך מים רבים תרל"ו פס"ד. סה"מ תרנ"ח ע' קצ (לדעת האריז"ל). המשך תרס"ו ע' רמד.

(1) חלק מהמאמר מיוסד, כנראה, על ד"ה כמים הפנים לפנים באוה"ת בשלח ע' תפא ואילך* – כנסמן לקמן בהערות. ד"ה להבין כו' בסדר תקיעת שופר בביאורי הזהר להצ"צ ח"א ע' שצח ואילך**.

מאמרים שמיוסדים, כנראה, על מאמר זה: חלק מד"ה כי תבואו תשי"ג (סה"מ תשי"ג ע' קנב ואילך). ד"ה בשעה שעלה משה למרום וד"ה ועשית חג שבועות תשכ"ה (סה"מ מלוקט ח"ה ע' רפג ואילך. בהוצאה החדשה – ח"ג ע' שיו ואילך. סה"מ תשכ"ה ע' רעט ואילך. ע' רצ ואילך). מיוסדים כנראה, על מאמר זה.

(2) אמור כג, טו.

(3) ראה מנחות סה, א ואילך.

* והוא ד"ה הנ"ל במאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ד ע' צו ואילך – עם הוספות וכי'.

** מאמרים שמיוסדים, כנראה על מאמר זה: סה"מ תרס"ג ח"א ע' צה. תרס"ה ע' ד ואילך. תשי"ג ע' 14 ואילך.

כו', שהפנים עילאין נעשים ע"י העלאת מ"ן דפנים תתאין, שעז"א בזהר דפ' נח¹³ הנ"ל¹⁴ בגוי ההיא פריסא ברדיפו דההיא מח' מטי ולא מטי עד ההיא פרסא, ונת"ל (ד"ה אח"מ¹⁴) דהפרסא היא בחי' כתר כו', וע"י רדיפו דההיא מח', דהיינו ההעלאת מ"ן דע"ס דאצי', נעשו הע"ס הגנוזות בגו ההיא פרסא כו'.

והענין הוא¹⁵, דהנה ידוע דע"ס הגנוזות אינם בחי' ספי' ממש בבחי' מציאות דבר, וכדאי' בזהר¹⁶ לאו אינון נהורין, דהע"ס שלמעלה מאצי' אינון בחי' אור, רק נק' מאורות כו'¹⁶. ומה שנק' מאורות, א"ז שהן מקור האור, דהיינו בחי' העלם השייך אל הגילוי כו', כ"א שהן בחי' מקור למקור שיהי' מזה גילויים, לא שהן בבחי' מקורים לגילויים כו', והיינו שהן בחי' העלם שאינו במציאות כו'¹⁶. וכידוע שיש העלם שישנו במציאות והעלם שאינו במציאות כו'. דהנה, בס"י¹⁷ א' ע"ס בלי מה כשלהבת הקשורה בגחלת, שזהו כמו שלהבת הטמונה וגנוזה בתוך הגחלת, שאינה במציאות שלהבת כמו חוץ לגחלת, שהיא שלהבת בהתגלות ויש בה גוונים, משא"כ בתוך הגחלת הרי לא יש להב בהתגלות כו', ומ"מ יש שם מציאות אש, רק שאינו בהתגלות כו', וזהו בחי' העלם שישנו במציאות כו'. אבל כח האש שבצור החלמיש, הרי אין בו מציאות האש כלל, רק כח החום, וג"ז לא במורגש כ"כ, שזהו העלם שאינו במציאות כו'. ובכחות הנפש הוא כמו כח המשכיל, שאינו במציאות שכל כלל, וכמ"ש במ"א¹⁸ הכרח ע"ז שאינו במציאות שכל גם במדרי' היותר עליונה כו', מ"מ אינו מושלל מגדר השכל לגמרי, רק שמושלל מציאות שכל, אבל מ"מ הו"ע שכלי, מאחר שכבר הוא בבחי' המשכה להיות מקור לשכל כו', ולכן כח המשכיל נרגש מציאותו כו', כמ"ש במ"א¹⁹. אבל כח השכל ההיולי העצמי הוא מושלל לגמרי מענין השכל, שאינו בבחי' שכלי כלל כו', ולכן אינו בבחי' מקור לשכל, רק שהשכלי נמצאי' ממנו כו'. וזהו בחי' העלם שאינו במציאות כו'. וכמו"כ הוא ע"ס הגנוזות²⁰, שהן בחי' העלם שאינן במציאות כו'.

תתקסט

אמנם במ"א²¹ מבו' שאין מציאות לגנוזות, והיינו שאינם נמצאים במציאות כלל. וזהו ההפרש בין ע"ס הגנוזות לע"ס הגלויות, דע"ס הגלויות ה"ה תמיד נמצאים

(20) ראה פרדס שער ה (שער סדר האצילות) פ"ד. סהמ"צ להצ"צ קמת, ב ואילך. סה"מ תרנ"ט שם (ע' קצו ואילך). מקומות שצויינו בהערה 15.
(21) ראה אוה"ת שה"ש ח"ג ע' תתקסט. סה"מ תרנ"ז ס"ע קצא ואילך. תרנ"ט ע' קצו ואילך. תרס"ח ע' רב ואילך. תרס"ט ע' קסד ואילך. ע' שעה. עטר"ת ע' רל. תרפ"ב ע' קנו. תרפ"ט ע' קצג ואילך. וראה סה"מ תרנ"ג ע' רנג. תרס"ד ע' לג ואילך. המשך תרס"ו ע' רמה ואילך. וראה הוספות לת"א ויחי קג, ב ואילך (ועם הוספות וכו' – אוה"ת ויחי תכו, סע"ב ואילך). סהמ"צ להצ"צ קמת, ב ואילך. אוה"ת וישב תתפ"א, א. ענינים ע' קמא. ע' רעט ואילך.
בד"ה בשעה שעלה למרום שבהערה 1 (הערה 50): „בכ"מ, דזה שע"ס הגנוזות הם רק שמות (אין מציאות לגנוזות) הוא לפה"צ, אבל בהמשך תער"ב [כאן] נפורש שגם אחה"צ יש ענין זה. וצ"ע.".

(13) סה, א.
(14) ס"ע אישח ואילך.
(15) בהבא לקמן – ראה אוה"ת ענינים ע' קלט ואילך. המשך תרס"ו ע' רמד ואילך.
(16) ראה ביאורי הזהר להצ"צ ח"ב ע' תרכב. אוה"ת סידור ע' קנה. סה"מ תרס"ד ע' ס"ע מד ואילך. וראה לעיל פקל"א (ח"ב ע' שמו ואילך).
(17) = בספר יצירה (פ"א מ"ז).
(18) ראה סה"מ תרנ"ן ע' שס ואילך. תרנ"ז ס"ע רד ואילך. תרנ"ט ע' קצו. ס"ע ריג ואילך. המשך תרס"ו ע' קו ואילך. לעיל פצ"ו. פקכ"ז. פשכ"א (ח"א ע' רמט ואילך. ח"ב ע' שלד ואילך. ח"ג ע' תתצג ואילך).
(19) ראה סידור עם דא"ח לט, ד ואילך. פירוש המלות פצ"ו (סא, ב ואילך).

במציאות, גם בזמן שאינם פועלים פעולתם כו'²². ובד"כ הע"ס תמיד פועלים פעולתם, שהרי האור והחיות של העולמות הוא מבחי' החסד, וכן ההתהוות הוא מספי' החסד, וכמא'²³ הגדולה²⁴ זו מע"ב כו', ובפרט החיות שהוא מבחי' החסד כו', והגבו' הוא להעלים את האור, שיוכל להיות ההתהוות בבחי' מציאות כו', וכן נותן מדה וגבול אל האור באופן שיוכל להתקבל בעולמות כו', והת"ת הוא ההתכללות כו', וההשפעה היא ע"י נה"י כו', הרי פעולתם היא תמידית כו'. אך הענין שנמצאים תמיד היינו שמציאותם אינו רק מצד פעולתם, כ"א מציאותם הוא מצד עצמן כו', והוא שנאצלו ע"ס מאוא"ס המאציל, ומצד זה הוא מציאותם כו'. והכוונה באצ' שלהם הוא בכדי שיהי' התקשרות הנשמה באוא"ס ב"ה, דלולי הע"ס אינו בערך שהנשמה תתקשר בעצמות אוא"ס כו', רק כשנאצלו ע"ס יכול להיות בהם התקשרות הנשמה כו'. וגם בכדי שתהי' ידיעת אוא"ס, וכמ"ש בזהר²⁵ בגין דישתמודעון בי' כו', דעצמות אוא"ס אינו בגדר ידיעה, שהוא למעלה מבחי' גילוי כו', ובע"ס שייך ידיעה כו', ועי"ז יודעין גם האוא"ס שלמעלה מאצ' כו', דאצ' הוא שמו של הא"ס, וכמו בית יד שע"ז אוחזים בהכלי כו', וכמו"כ ע"י הע"ס יכול להיות התקשרות הנשמה בעצמות אוא"ס כו', וכמ"ש הפרדס שע"ד ספ"ג ושע"ט ספ"א²⁶. והיינו שהע"ס הן בבחי' מציאות מצ"ע כו'. אבל הע"ס²⁷ אינם בבחי' מציאות מצ"ע, דהיינו דמצ"ע אינם בבחי' מציאות כלל, רק הן בחי' שמות לבד²⁸, וכמו עד"מ שם האדם, הרי קודם שקוראים אותו בשמו אין השם נמצא בו כ"כ. הגם שאא"ל שאינו נמצא בו כלל, כי מצד עצם נפשו בשרשו ומקורו, או עכ"פ מצד הגילוי שלו להחיות, צריכים לקרותו בשם זה כו', מ"מ, הרי אין השם בו בבחי' מציאות בנפש כמו הכחות שהן בו בבחי' מציאות, וכמה שנפשיט אותם מגדר המציאות ה"ה מכ"מ²⁹ בבחי' מציאות בנפש, משא"כ השם, שאינו בבחי' מציאות בנפש כו'. ובאמת השם הוא בבחי' ציור בנפש גם כמו שהשם הוא בעצם הנפש מצד שרשו ומקורו, וכ"ש בגילוי החיות להחיות שהשם הוא בחי' ציור בו כו', והיינו להיות שהנשמה היא נברא ובבחי' מציאות נמצא, ע"כ מה שנמצא בהנפש, אא"ל בו שאינו במציאות כלל (דאָס וואָס עס איז פּראָן אין נפש, א"א לומר אַז עס איז ניט פּראָן). כ"א הוא נמצא בו באיזה ציור כו'. אבל זהו רק ציור כללי בכללות הנפש, וציור פשוט, שאינו באיזה מציאות וציור ממש כו'. וכ"כ הוא הפשיטות, עד שהאדם בעצמו אינו ניכר ונרגש בו השם כלל, והיינו שאינו מרגיש שום צורך ושום ענין בהשם, רק מה שעל ידו הוא נפנה לקוראיו בשמו כו'. דבהכחות עצמי' אא"ל שאינו מרגיש בהם שום ענין, שהרי מובן שאא"ל כחות גלויים רק כשיש כחות נעלמים עצמי' כו', אבל בהשם אינו מרגיש שום צורך וענין כלל, רק מה שנפנה ע"י³⁰ לקוראיו כו', וזהו מצד פשיטות השם שאינו בו בבחי' מציאות כו' (וע' משנת"ל מענין השם בד"ה אני לדודי וד"ה אתם נצבים³¹). וכמו"כ הע"ס הגנוזות אינם בבחי' מציאות, רק כמו שמות לבד שנעשים ע"י הקריאה כו'.

תתקע

(27) הנ"ס: אוצ"ל: הע"ס הגנוזות.
 (28) ראה (רוב ה)מקומות שצויינו בהערה 21.
 (29) = מכל מקום.
 (30) = על ידו.
 (31) תרד"ע – פש"ו ואילך. פש"ח ואילך (ח"ג ע' תתנב ואילך. ע' תתנט ואילך).

(22) ראה פרדס שער ד (עצמות וכלים) פ"ג. אוה"ת שם ע' קסו. ע' רפא. סה"מ תרנ"ז ע' קצב. תרנ"ט ע' קפו.
 (23) ברכות נח, סע"א.
 (24) דברי הימים-א כט, יא.
 (25) ח"ב מב, ב.
 (26) = שער ד סוף פרק ג ושער יט סוף פרק א.

ויובן זה עד"מ באדם²⁸, בקריאת שמות דכחות הפרטי, וכמו בש' חכם או בש' חסדן, שזה מביא ומגלה את הכח מההעלם אל הגילוי, והיינו שממשיך גילוי משרש ומקור הנעלם והעצמי של הכח ההוא. וכידוע בענין השבחים, כשמשבחים אותו בש' חכם, ה"ז מעורר כח חכמתו הנעלמה, שגם אם משכיל השכלות בכח מקור שכלו, הנה כאשר משבחים אותו שהוא חכם גדול, מתגלים אצלו עי"ז שכליים שהן באופן אחר מהשכליים הקודמים, והיינו שבאים מכח החכ' הנעלמה כו'. ולכן אנו רואין שגם כאשר לא נמצא גילוי אור שכל במוחו, וגם אינו מוכן להשכיל, דהיינו שאין הכנה כלל בנפשו להשכיל ולהתחכם כו', מתחדש בו שכלי' חדשים מכח חכמתו ההיולי העצמי עי"ז שקוראין אותו בש' חכם שמשבחים אותו בזה. וכן בקריאת ש' חסדן מעוררים כח החסד שבו, שגם שלא יש שום התעוררות חסד כלל בלבו, ואינו רוצה כלל להתחסד, הנה ע"י שמשבחים אותו במדת החסד, מתעורר כח החסד ההיולי העצמי להתחסד ביותר, כמו מצד תוקף העצמות כו'. וז"ע השבחים שהיו תלמידי הרשב"י משבחים אותו בכמה שבחים³², שזהו בכדי לעורר הכחות הנעלמים כו', וכמ"ש במ"א³³. ונמצא, שקודם שקראוהו חכם, לא הי' בו גילוי החכ' כלל, וגם לא הי' יודע בעצמו מחכמתו, שהרי זהו בהאופן שאינו מוכן כלל להשכיל, ואז אין בו שום גילוי וידיעה מחכמתו כלל. דבשעת שיש הכנה בנפשו להשכיל ולהתחכם, הנה להיותו חכם בעצם, הרי בשעה שעוסק במושכלות ומוכן להשכיל, יש בו ידיעה מחכמתו גם טרם שבאה ההשכלה בגילוי כו', אבל כאשר אינו מוכן כלל להתחכם, אז אין בו ידיעה מחכמתו. וכידוע דהכח ההיולי העצמי אינו בבחי' הרגש כלל, שאינו נודע גם מציאותו כו' (ומ"מ, ענין ידיעת עצמו יש בו גם כשאינו מוכן להשכיל, והוא שיודע בעצמו שביכולתו להשכיל ולהתחכם כו', וכנודע³⁴ דענין ידיעת עצמו הוא מהכחות הנעלמים דוקא, שיודע כח הנעלם שלו שכחו הוא בדבר הזה כו'. וזהו הסבה מה שמתעורר ע"י השבחים, כמו בש' חכם, מפני שיודע בעצמו כחו ויכולתו העצמי בכח הזה, ואלו לא הי' גם בידיעת עצמו שבכחו להתחכם, לא הי' התגלות גם ע"י השבחים, רק מפני שבידיעת עצמו יודע את כחו כו'. אך א"ז ידיעה מחכמתו, רק מה שיודע עצם כחו שביכולתו להתחכם כו'. דהנה, ידיעה מחכמתו, א"ז רק מה שיודע שישכיל ויתחכם, כ"א הוא ידיעת השכלת הדבר טרם שמשכיל אותו כו', והוא, כי להיותו חכם בעצם, והוא מוכן להשכיל, ידוע ומורגש אצלו בבחי' העלם ובבחי' מקיף השכלת הדבר עוד טרם שמשכיל כו'. וענין ידיעת עצמו הרי א"ז ידיעת השכלה כלל, כ"א מה שיודע שביכולתו להשכיל ולהתחכם כו', שזהו רק ידיעה כללי' בלבד כו'. וה"ז בדוגמא כמו השם שנמצא בהעלם בהחיות שלהחיות, שע"ז הוא נפנה לקוראין אותו בשמו כו'). וע"י קריאת השם חכם נתגלה בו חכ' מכח חכמתו הנעלמה, שזהו בבחי' התחדשות, וכאלו עתה נעשה חכם בקריאה והתעוררות זו כו' (והשכלי' באמת הן התחדשות, כי השכלי' הבאים מכח החכ' ההיולי העצמי המה באמת באופן אחר לגמרי מהשכליים שממקור השכל הנק' כח המשכיל, והוא בחי' אור חדש כו', כנודע).

תתקעא

(34) ראה סה"מ תר"ם ח"ב ע' תקח ואילך. תרמ"ג ע' פב.

תרס"ט ע' סג ואילך. עת"ר ע' קפ. אעת"ר ע' כה. תער"ב ס"ע כד. לעיל פקמ"ה (ח"ב ע' שפד). ע' א"רכ. סה"מ תרע"ח ע' שלא.

(32) ראה זהר ח"ב לת, א. ח"ג קמד, ב.

(33) ראה אוה"ת ענינים שם (ע' רעח). סה"מ תרל"א ח"א ע' שיח ואילך. ד"ה להבין ענין רשב"י תשמ"ה (סה"מ מלוקט ח"ב ע' שא ואילך. בהוצאה החדשה – ח"ג ע' רעו ואילך).

וכמו"כ יובן למעלה בענין קריאת שמות והשבחים למעלה הוא, שע"י קריאת שם חכם עד"מ נעשה בחי' החכ' בכח הנעלם שבה כו'. דהנה, למטה בנפש האדם, הרי עכ"פ נמצא בו כח החכ' הנעלמה גם קודם שקוראין אותו בשם חכם, רק שאינו בבחי' גילוי כלל, ולא בבחי' מקור לגילוי, עד שההתגלות הוא התחדשות כו', כנ"ל, אך זהו רק בהתגלות לבד. אמנם למעלה, כן הוא בעצם הכח, דקודם הקריאה אינו נמצא כלל בחי' החכ' בהעלם, ונעשה ע"י הקריאה כו'. וז"ע אין מציאות לגנוזות, דהיינו שהע"ס הגנוזות אינם בבחי' מציאות כלל, וע"י הקריאה הוא שנעשה, שע"י שקוראין אותו בש' חכם, נעשה בחי' החכמה בבחי' כח נעלם, וע"י קריאת שם חסיד, נעשה בחי' חסד בבחי' כח נעלם כו', באופן שקודם הקריאה הוא פשוט בתכלית, שגם בהעלם לא ימצא מציאות מקור אורות הנאצלים, ונעשה רק ע"י הקריאה והעלאת מ"ן. וכמו שהגילוי מן ההעלם נעשה ע"י העלאת מ"ן (שזהו כן גם בכחות האדם כנ"ל), כמו"כ גם ההעלם נעשה באותו פעם מן עצמות הפשוט כו'. וזהו שהע"ס הגנוזות אינם במציאות כלל מצ"ע, ונעשים רק ע"י הקריאה והעלאת מ"ן כו'.

והנה הע"ס הגנוזות הם שמות פרטי, ונתהוו מכללות ענין שמו כו', וכמארז"ל³⁵ עד שלא נבה"ע הי' הוא ושמו בלבד, שהוא בחי' שם כללי שלמעלה משמות פרטים כו'. וי"ל שזהו מה שבאוא"ס ב"ה יש מקום שכאשר יקראוהו בשם חכם וחסיד יהי' התהוות הגנוזות כו' (וכמו עד"מ באדם למטה, שע"י ידיעת עצמו מתעורר ע"י הקריאה ושבה, כנ"ל, כמו"כ למעלה, ע"י בחי' שמו הגדול מתהווים הע"ס הגנוזות כו'). וי"ל שזהו החקיקה באוא"ס שיהי' תופס מקום ההעלאת מ"ן. דהנה, מה שההעלאת מ"ן מעורר, זהו מפני הפשיטות כו', וכמשנת"ל (ד"ה אח"מ⁶) במשל המים, דמפני שהן חומר זך וצלול, ע"כ נראה בהם פנים המסתכלים בהם כו', דכמו"כ הוא באוא"ס, דמצד הפשיטות, ע"כ ההעלאת מ"ן מעורר כו'. אבל מצד הפשיטות דאוא"ס הרי אין שום דבר תופס מקום כלל כו', וע"ז הוא החקיקה באוא"ס שההעלאת מ"ן יהי' בבחי' תפיסת מקום שימשיכו בחי' השמות הנ"ל (היינו שיתהוו הע"ס בהעלם ע"י הקריאה כו'). וכן באוא"ס שלפה"צ, שנת"ל שם³⁶ דקודם ההתעוררות ותחלת התגלות הרצון וקודם ההמלכה³⁷ הי' הרצון בהעלם, והוא בחי' חפץ חסד³⁸, ושם קדום הנמלך כו', י"ל דענין קדימת הנמלך זהו ההשרשה בעצמותו שיהי' תופס מקום העלאת מ"ן כו'.

וזהו³⁹ מ"ש בזהר בתחלתו⁴⁰ בריש הורמנותא דמלכא גליף גליפו בטה"ע, פי' הורמנותא דמלכא הוא רשות ורצון המלך⁴¹ כשעלה ברצה"פ לברוא כו', והוא כמא⁴² כד סליק ברעותי' למברא עלמא כו'*. ואומר בריש הורמנותא, פי', כשהוצרך בעל הרצון שיתגלה

(* (ובע"ח⁴³ אי' שזהו בחי' א"ק)⁴⁴.)

(35) פרקי דר"א פ"ג.

(36) ע' אישיב.

(37) ההמלכה: בנשמותיהן של צדיקים (ב"ר פ"ת, ז. רות

רבה פ"ב, ג).

(38) מיכה ז, יח.

(39) בבבא לקמן – ראה ביאורי זוהר שבהערה 1.

(40) ח"א טו, א.

(41) דרך אמת לזהר שם.

(42) ראה זהר ח"א כט, א. פו, סע"ב.

(43) שער א (דרוש עגולים ויושר) ענף ב.

(44) על קטע זה כתב רבינו: „צ"ל" (= אין צריך להעתיק).

– ראה לעיל ח"א ע' יד הערה 53 בשה"ג.

רצונו ויהי' הרצון לברוא כו', ולא הי' למטה מי שיעורר אותו ברצון זה, מאחר שהכל הי' עדיין בבחי' א"ס עצמו כו', והי' העלאת מ"ן מיני' ובי' כו',⁴⁵ והו"ע⁴⁶ במי נמלך בנשמותיהן של צדיקי'⁴⁶, שעלה לפניו ית' מה שעתידי להתענג בנשמותיהן ש"צ⁴⁷ בעבודה שלהם במס"נ ובקיום התומ"צ כו', זה העונג עלה בבחי' העלאת מ"ן לפניו, שע"ז יתעורר ברצה"פ להאציל ולברוא כו'. ואמנם, להיות כי בחי' עונג זה שמקבל מביטול הנשמות והנבראים לא נחשב עונג כלל בעצמו' אוא"ס, מאחר שהנאצל נאצל רק מהארה דהארה לבד מעצמותו, וכ"ש הנברא כו', וא"כ מה תופס מקום הביטול והעלאת מ"ן שלהם לגבי עצמות אוא"ס כו', וע"כ הוצרך בתחלה בעל הרצון הפשוט שיאיר אור חסד עליון מצ"ע שיחפוץ בעונג זה ויהי' נחשב בעיניו כו', ולא מצד שיתפוס מקום אצלו באמת העונג הזה, רק משום כי חפץ חסד הוא כו'. וזהו גליף גליפו בטה"ע, פי' שבעצמות א"ס חקק⁴⁸ בחקיקה⁴⁹ אור חסד פשוט להיות מחמתו דוקא סיבת כח ועוז לעלות בהעלאת מ"ן שיתעורר כבי' בבחי' רצון כו'. וז"ע שמו הגדול, שזהו בחי' חפץ חסד, ששם הנמלך קדום, דהיינו שמשם שרש החקיקה שיתפוס מקום ההעלאת מ"ן כו'. וכ"ה בבחי' רצון הכללי דא"ק, וכידוע דכללות הענין מה שבאתעדל"ת אתעדל"ע הוא ממחה"ק דא"ק, שא"ז ע"פ טו"ד שמחייב הדבר כך, כי אין ערוך כלל, רק מפני שכך עלה במחה"ק דא"ק להיות באתעדל"ת אתעדל"ע כו', וכמ"ש במ"א בדרוש לרוקע הארץ⁵⁰, וזהו הרצון הכללי דא"ק, להיות המשכת הע"ס הגנוזות ע"י הקריאה בשמות כו'.

תתקעב

וזהו כמים הפנים לפנים⁵¹, דע"י העלאת מ"ן דבחי' פנים תתאין, עי"ז הוא בחי' פנים עילאין כו', דאוא"ס מצ"ע אינו בערך ובגדר הספי' כלל, דלאו מכל אילין מדות כלל כו',⁵² ואנת הוא חד ולא בחושבן⁵³, שאינו בבחי' שייכות לע"ס כלל כו', רק ע"י העלאת מ"ן דפנים התחתונים, הם ע"ס דאצי', נעשים פנים העליונים דע"ס הגנוזות, להיות מקורים להמשכת האור בהע"ס דאצי' כו'. ובחי' פנים העליונים הוא שנעשה בבחי' הפרסא, וכמ"ש בזהר הנ"ל⁵⁴ מטולמ"ט⁵⁴ עד ההוא פריסא כו'. ובד"כ הוא בחי' מל' דא"ק או דעתיק כו', וכמשנת"ל (ד"ה אדם כי יהי'⁵⁵) דכללות ההשתל' הוא מבחי' מל' לבד*, והיינו שגם בבחי' המל' דא"ק, שהיא מדרי' אחרונה שבא"ק, אין הספי' מצ"ע כו', כי הכל הוא אוא"ס הפשוט שאינו בערך הספי' כו', רק ע"י העלאת מ"ן דבחי' פנים תתאין כו'.

(* (משא"כ בחי' יסוד דא"ק הוא שלמע' משרש ההשתל', וכמ"ש בהבי' דואני נתתי⁵⁶, ובמ"א⁵⁷ אי' דיסוד דעתיק הוא בחי' שמן הטוב כו'⁵⁸).

(45) ראה ד"ה בשעה שעלה משה למרום שבהערה 1 (הערה 43).
 (46) ב"ר פ"ח, ז. רות רבה פ"ב, ג.
 (47) = של צדיקים.
 (48) חזק: בביאורי הזהר שבהערה 1: חקוק.
 (49) ראה דרך אמת ונצוצי אורות זוהר שם.
 (50) מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ב ח"א ע' קצד ואילך. ח"ב ע' תלה ואילך. סהמ"צ להצ"צ קנט, סע"ב ואילך.
 (51) בבבא לקמן – ראה אוה"ת שבהערה 1 (ע' תפב).
 (52) תקו"ז בהקדמה (י, ב).
 (53) תקו"ז שם (שם, א).
 (54) = מטי ולא מטי.
 (55) ע' ארעא.
 (56) תו"א הוספות לויחי קג, ב ואילך.
 (57) ראה רמ"ז לוח"ג פח, ב. לקו"ת דרושים ליוה"כ עא, ריש ע"ב. אוה"ת בהעלותך ע' תכו. נצבים ע' ארעא ואילך.
 (58) סה"מ תרני"ט ע' קכב. ס"ע קל ואילך. תהלים קלג, ב.

וקודם שנאצלו הנאצלים, ה' ההעלאת מ"ן מיני' ובי', וכמ"ש בע"ח⁵⁹ דבעתיק יחוד מ"ה וב"ן הוא מיני' ובי' כו', וכמשנת"ל⁶⁰ באוא"ס שלפה"צ, ואחר שנאצלו הנאצלים, מציאות הע"ס הגנוזות הוא ע"י העלאת מ"ן כו'. וה"ז כמשל המים שאין להם שום גוון והם פשוטים בעצם, ורק מה שנראה בהם פנים וגוון המסתכל, והפנים הנראים הן המים עצמם הפשוטים, ואין כאן ב' פנים כו', כמו"כ הוא באוא"ס, היינו בחי' הכתר, שהוא פשוט בתכלית ואין בו שום ציור וגוון דע"ס מצ"ע, רק שע"י הרדיפה והעלאת מ"ן דע"ס דאצי'⁶¹, נראה ונגלה בבחי' הכתר בחי' ע"ס הגנוזות להיות בבחי' מקור לע"ס כו'. והוא בבחי' הפרסא, דהיינו בחי' המל', כנ"ל. והע"ס הגנוזות הן האוא"ס עצמו, שהן ג"כ בבחי' פשיטות כו', ומהם נמשכים האורות דאצי', שהן ג"כ בבחי' א"ס, שהרי נעשים ע"י העלאת מ"ן, וכל ענין ההעלאת מ"ן הוא שיהי' המשכת מ"ד, וא"כ, באופן שנעשים ע"י ההעלאת מ"ן, כ"ה ההמשכה, שהוא בבחי' א"ס כו'. וגם מובן כי הפרסא אינה מעלמת, להיותה בבחי' אבני שיש טהור⁶² שנראים בה הפנים המסתכלים כו', וממילא גם ההמשכה אינו בבחי' מהות אחר, כ"א הוא האוא"ס דבחי' הכתר כו'. וזהו א"ת⁶³ מים מים⁶², שלא לחלק בין הע"ס הגנוזות שהן בחי' פנים עילאין ובין הע"ס בחי' פנים תתאין המקבלים מהם, דהכל הוא מהות אחד כו'. וכמ"ש בספד"צ⁶⁴ רפ"ה⁶⁵ יהי רקיע בתוך המים⁶⁶ להבדיל בין הקדש ובין קה"ק⁶⁷, עתיקא לזעירא אתפריש ואתדביק, לא אתפריש ממש, והיינו שהפרסא שבכתר אינו מפרס ומבדלת בבחי' העלם ממש, ומאיר בחי' הארת פנים דע"ק בפנים דז"א כו'.

תתקעג

(והנה ההפרש בין ההמשכה דרך הכלים ובין דרך פרסא, כבר נת"ל⁶⁸ שזהו כמו⁶⁹ המשכת אור שכל ע"י אותי' ובין ההמשכה ע"י משל שמעלים על האור יותר מן האותי' כו'. ונת"ל⁷⁰ ההפרש בין משל וחידה, דכמשל הכוונה הוא לגלות האור כו', וע"כ עכ"פ האור מאיר דרך המשל כו'. ובכל המשכה מב' מדרי' מובדלות, אא"ל ההמשכה דרך הכלים לבד, שזהו כמשל האותי', כ"א גם דרך פרסא, שזהו כמו המשל כו', והיינו שהפרסא זהו לבוש על בחי' הכלים כו'. וכמ"ש הפרדס בשער הצחצחות פ"ו הנ"ל⁷¹ דשרשי הכלים ושרשי האורות מאירים בהפרסא (והיינו שמתהווים ומתגלמים בהפרסא דכתר כו'), וע"י הפרסא מאירים בחכ' כו'. וכ"ה בכל המשכה ממדרי' למדרי' שהוא שלא בהדרגה, שזהו ע"י הכלים וע"י הפרסא כו'. אמנם, כמו שיש חילוקים באותיות⁷², וכמו אותיות המח' ואותיות שבחכ' ואותיות שברצון כו', שהאותיות שהן בבחי' דקות ורוחני' יותר ה"ה מגלים את האור יותר כו', וכמו"כ הוא בענין המשלים, דעם היותו משל, מ"מ הוא בבחי' דקות, שאינו מעלים על האור. וכמו ענין אבני שיש טהור דמיחזי כי אידוותא

(66) בראשית א, ו.

(67) ע"פ תרומה כו, לג.

(68) פתי"ג ואילך (ע' א'קנב ואילך).

(69) כמו המשכת אור שכל: = כמו ההפרש בין המשכת אור

שכל כו'.

(70) פתט"ז (ע' א'קסא ואילך).

(71) ראה תניא אגה"ק סו"ס יט (קכט, א).

(59) ראה עץ חיים שבערה 9.

(60) ס"ע אישכ ואילך.

(61) ראה לעיל ס"ע אישכ ואילך.

(62) חגיגה יד, ב.

(63) = אל תאמר.

(64) = בספרא דצניעותא.

(65) זח"ב קעה, ב. וראה אוה"ת נ"ך ח"א ס"ע תרלד.

ש"פ אמור, העת"ר

א'שכג

דימא⁷², שעם היותם אכנים שנגלדו, ה"ה כמו מים כו'. וז"ש בספד"צ הנ"ל אתפרש ואתדבק ולא אתפרש ממש, דע"ה הפרסא היא הפרש וכמו הפסק בין ע"ק לזעיר, ומ"מ אתדבק בחי' זעיר בע"ק ומתייחד בו כו', וי"ל דהיינו בבחי' רצוא מלמטלמ"ע והוא העלאת מ"ן הנ"ל, ולא אתפרש ממש, היינו שגם דרך הפרסא מאיר בחי' הארת פנים דע"ק, בחי' אור פני מלך חיים⁷³, בבחי' פנים דז"א כו').

והנה הארת פנים דע"ק בפנים דז"א זהו כאשר ז"א מסתכל בפנים דא"א, וכדאי' באד"ר⁷⁴ דקל"ג סע"ב ת"ח⁷⁵ פנים דלבר (הוא בחי' פנים דז"א) אית זמן דנהרין כו' כד אתגליין תפוחין דלעילא (בחי' תרין תפוחין שהן הארת פנים כו', כמ"ש בהבי' דאלה מסעי כו'⁷⁶), ומנהון נהירין לש"ע עיבר כו', והוא ע"י הסתכלות דז"א, וכמ"ש באד"ר⁷⁷ כד ז"א מסתכל במצחא דא"א מקבל ש"ע נהורין כו', וכמ"ש בע"ח שער א"א⁷⁸ פי"ד וט"ו⁷⁹.

ובעבודה הוא בחי' אהבה בתענוגים, והוא האהבה הבאה ע"י הראי' דוקא, והו"ע לאסתכלא ביקרא דמלכא כו'⁸⁰. דהנה, בכל ידיעה באלקות יכול להיות בב' אופנים, אם שהוא בבחי' השגה לבד, או בבחי' ראי'. וכמו בההארה אלקית המהווה את העולם, הרי מובן ומושג היטב איך שהאלקות מהווה את העולם ומחי' אותו, וכמ"ש⁸¹ ואתה מחי' את כולם, וא"ת מחי' אלא מהווה כו'⁸², דהארה אלקי' מתלבש בכל נברא להוותו ולהחיותו כו', כי אין דבר עושה א"ע ולא חי מעצמו כו'⁸³, וכמשנת"ל (ד"ה ואלה שמות⁸⁴). אך כאשר הוא בבחי' השגה לבד, הגם שהוא עבודה אמיתית, וזה כל האדם להיות בהשגה זו, לייגע א"ע להבין הענין היטיב שיונח ויוקלט הענין במוחו, ולהתפעל מזה באהבה, שירצה בהאלקות ובהגילוי דהאור האלקי כו', ומ"מ, בהשגה לבד אין הענין מאיר בגילוי כ"כ, דהגם שמבין ומשיג הענין היטב ומאיר אצלו כו', מ"מ, אין עצם הענין אצלו בגילוי ממש, וממילא אינו נקלט כ"כ בפנימי' בנפשו להיות בו תמיד, ורק בשעת ההתבוננות אז מאיר ונרגש אצלו, ואח"כ מסתלק ממנו, וממילא גם האהבה חולפת ועוברת כו'. אבל כאשר היא בבחי' ראי', וכמו שאו מרום וראו מי ברא אלה כו'⁸⁵, שרואה אמיתית' הדבר בעין שכלו איך שהאלקות מהווה ומחי' את העולם כו', שזהו ע"י שקידת העבודה בהשגה והתבוננות טובה, וע"י ההעמקה שמעמיק דעתו בחוזק בההשגה עד שבא לידי הכרה ולידי ראי' שרואה אמיתית' הענין כו', דאז ה"ז מאיר בנפשו בבחי' גילוי אור

72) בבא בתרא ד, א.
73) משלי טז, טו.
74) = באדרא רבא (בחז"ג).
75) = תא חזי.
76) לקו"ת מסעי צג, א. שם, ד. וראה לעיל פמ"ג (ח"א ע' צו).
77) זח"ג קכה, ב. וראה תו"א ויחי מח, ב. לקו"ת שה"ש כג, סע"א. אוה"ת תצוה ע' א'תרו.
78) = אריך אנפין (שער יג).
79) פ"ד וט"ו: כ"ה בעץ חיים דפוס שקלאוו, תק"ס. בדפוסים שלפנינו: פי"ג וי"ד.
80) ראה זהר ח"א קצט, א. לת, א ואילך. ח"ב רמז, ב.
לקו"ת שם מא, ד.
81) נחמי' ט, ו.
82) ראה פרדס שער ו (שער סדר עמידתן) פ"ח. ראשית חכמה שער הקדושה ספ"ז. של"ה עשרה מאמרות מאמר ג"ד. שער האותיות אות ס (מת, ב. ע, א). תניא שעיהוה"א פ"ב (עז, ב).
83) ראה האמונות והדעות להרס"ג מאמר א פ"א. חובת הלבבות שער א (שער היחוד) ספ"ה. פ"ו. וראה ספר החקירה להצ"צ ז, ב. קה, א.
84) פשצ"ד (ע' אקא).
85) ישע"י מ, כו (בדילוג).

ממש, ונקלט מאד בפנימי' נפשו, ואינו נפסק ומסתלק ממנו לעולם כו'. וכמו כאשר רואה אדם איזה דבר טוב ויפה, הרי הדבר עומד תמיד נגד עיניו כו', ואינו דומה לשמיעה, דכאשר שומע איזה ענין ומצייר בשכלו טוב הדבר ומתפעל בזה, ה"ז רק לפי שעה, ואח"כ נשכח ומתעלם הענין אצלו, היינו שמתעלם אצלו טוב הדבר שהוא כו', וממילא אינו מתפעל כו', אבל כאשר ראה טוב הדבר, ה"ז אינו מתעלם אצלו לעולם, ותמיד הוא לעיניו טוב ויופי הדבר כו'. וכמו"כ הוא בראיית עין השכל באלקו', שאין הדבר מסתלק ממנו כו'. והאה' שע"י"ז היא בבחי' דבקות, שנדבק ממש בהאור האלקי כו'. וזהו בהאור האלקי המתלבש בעולמות כו'. ולמע' מזה הוא ההתבוננות בעצמות אוא"ס כו', והוא, איך שכל הריבויי שבעולמות בריבוי הנבראים ובריבוי האור והחיות שבהם כו', כ"ז הוא בחי' הארה חיצוני' שמבחי' המל', דמלכותך מכ"ע⁸⁶, בחי' התפשטות המלוכה בריבוי עם, דאלף אלפים ישמשוני' וריבו ריבבן כו'⁸⁷, וכמו"כ בנבראים למטה, ובכולם יש הארה אלקי' המהווה ומחי' כל נברא ונברא בפרט כו', אבל יחיד חי העולמי' מלך⁸⁸, דחי העולמים הוא מבחי' מלך לבד⁸⁹, אבל עצמו' אוא"ס הוא יחיד, שהוא יחיד ומיוחד בעצם, שאינו בגדר מספר ובגדר ריבוי כלל כו'. והנה, יחיד הוא שמיוחד בעצם, ואחד הוא היחוד מצד העולמות, שהוא א' בז"ר⁹⁰ וארץ וד"ר⁹¹ כו'⁹², כי הכל בטל ומיוחד בתכלית, שאינם בבחי' מציאות בפ"ע כלל כו', וכמשנת"ל בכ"ד⁹³ ענין ה' אחד⁹⁴ בכמה אופנים. שגם בזה יש בחי' השגה, שהיא ג"כ עבודה אמיתי' כו', ויש בחי' ראי', שע"י העמקת דעתו יתאמת אצלו הדבר בבחי' ראי' ממש כו'. וזהו עיקר העבודה האמיתי', להיות בבחי' ראי', לאסתכלא דוקא ביקרא דמלכא כו'. ועי"ז האה' היא אה' פנימי' ממש, בהתקשרות ודבקות אמיתי' בעצמות אוא"ס, ובבחי' תענוג פנימי, שמתענג על ה' ונדבק בו בכל עצם נפשו כו'. ואה' זו היא אה' דאהרן, דאהרן אותי' נראה⁹⁵, שהמשיך בנש"י להיות בהם אה' זו דבחי' הסתכלות כו'. וזה הי' עבודתו בהעלאת הנרות, דאור המנורה הוא בחי' אור אבא כו', וכידוע⁹⁶ ההפרש בין אור המנורה ואש המזבח, דאש המזבח הוא בחי' ה"ג שבמל', ושרשם מבחי' גבו' דאימא כו', ואור המנורה הוא בחי' אור אבא, שזהו בחי' הראי' באלקו' כו', והז' נרות הן ז' מדות, והוא, שהמדות יקבלו בחי' אור אבא כו', וזהו האה' שע"י בחי' הראי' וההסתכלות דלאסתכלא ביקרא דמלכא כו'.

(ח"א ע' יג. ס"ע רנח ואילך). פק"פ (ח"ב ע' תקה). פרל"ה. פרפ"ז. פד"ש. פשמ"א. פשס"ט (ח"ג ע' תרנד ואילך. ס"ע תשצז ואילך. ע' תתמת. ס"ע תתקנ ואילך. ס"ע א"כו ואילך). פשצ"ב. פ"ת. פת"ו (ע' אצג. ע' אקטו. ע' אקלא). 94) ואתחנן ו, ד. 95) ראה זח"ג קג, רע"א ובמקדש מלך ורמ"ז שם. לקו"ת בהעלותך ל, סע"א. ספר השיחות תש"א ע' 152. 96) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ג ח"ב ס"ע תקס ואילך. מאמרי אדמו"ר האמצעי בהעלותך ע' תתקד ואילך. ע' תתקעו. אוה"ת בהעלותך הוספות ע' 21 ואילך (בהוצאת תשנ"ז). לעיל פק"מ (ח"ב ע' שסח). פת"ח (ע' אקלו).

86) = מלכות כל עולמים (תהלים קמה, יג). 87) דניאל ז, י. 88) נוסח ברוך שאמר. 89) ראה תו"א מקץ מ, ג. מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ח ח"ב ע' תרמד. מארו"ל ע' תצב. סה"מ תר"ס ע' עב. 90) = בז' ריקיעים. 91) = וד' רוחות. 92) ראה סמ"ק סימן ב. הובא בבית יוסף או"ח סימן סא (ד"ה כתב סמ"ק). שו"ע ודאדה"ו או"ח שם סעיף ו. תו"א וארא נה, ב. 93) = בכמה דרושים; בכמה דוכתי (ראה לעיל פ"ו. פצ"ט

וזהו בחי' הסתכלות דז"א מלמעלמ"ע. ועי"ז נמשך בחי' הארת פנים מלמעלמ"ט, וכמ"ש עיני ה' אל צדיקים כו'⁹⁷, עין ה' אל יראיו⁹⁸, דכאשר מתחלה עיני תמיד אל הוי'⁹⁹ מלמעלמ"ע, עי"ז נמשך השפע מלמעלה בחי' עין ה' כו'¹⁰⁰. וי"ל שזהו ההמשכה ע"י התורה, שהיא בבחי' המשכה מלמעלמ"ט, ומאיר בזה בחי' עצמות אוא"ס בגילוי ממש כו' (וענין ההמשכה בזה, י"ל, שהראי' דאלקות היא בבחי' התיישבות בנפשו, כי, זה שע"י הראי' נעשה בבחי' רצוא מלמעלמ"ט, ה"ז מצד החידוש דבר שמתפעל מאד בנפשו, ולכן, הדביקות בזה, הגם שהיא בבלתי מורגש לגמרי, מ"מ, היא בבחי' התלהבות ובבחי' כליון כו'. והענין מה שזהו אצלו בבחי' חידוש דבר, הוא מפני שהוא בעצמו הוא מהות דבר בפ"ע עדיין, שאינו בבחי' ביטול ממש להיות בבחי' כלי אל האור שתיישב אצלו, ע"כ הוא בבחי' רצוא כו'. אבל ההמשכה מלמעלמ"ט הוא שנעשה בבחי' ביטול ממש, שהוא כלי ממש לאלקו, וע"כ הראי' אצלו בבחי' התיישבות. ובא הגילוי דאוא"ס בבחי' קיום המצות בפו"מ, שכ"ז הוא כלים אל הגילוי כו'. וכמו משה, דודבר ה' אל משה פנים אל פנים¹⁰¹, בבחי' ראי' ממש, והי' כלי לזה, שהי' אצלו בבחי' התיישבות כו'¹⁰², כי לא הי' בבחי' מהות ומציאות אחר כלל, וע"כ הי' הראי' אצלו בבחי' התיישבות בתומ"צ כו'. וי"ל שזהו בחי' שושבינא דמלכא ושושבינא דמטרוניתא, דאהרן הי' שודמ"ט¹⁰³, להיות בחי' האה' בתענוג"מ מלמעלמ"ע, ומשה שוד"מ¹⁰⁴, בחי' המשכת הראי' מלמעלמ"ט כו').

תתקעה

וזהו כמים הפנים אל הפנים¹⁰⁵, דפנים תתאין הן בבחי' הסתכלות לגבי למעלה, ועי"ז נראים ומתגלים פנים עילאין כו', והוא ע"י לבושין דמצות, שהן בחי' אבני שיש טהור, תר"ך מצות, כמשנת"ל¹⁰⁶ שע"י¹⁰⁶ נמשך גילוי האור, והן הלבושים שעשה משה, ועשית בגדי קדש כו'¹⁰⁷, והיינו שנמשך בהם וע"י¹⁰⁸ גילוי אוא"ס כו'. וזהו ע"י הקדמת האה' דרעו"ד, אה' בתענוגים, כנ"ל, שע"י¹⁰⁹ הוא בחי' הגילוי ע"י הלבושים דמצות כו'.

והנה כמים הפנים אל הפנים כן לב האדם אל האדם¹⁰⁹, ב' בחי' אדם, אדם עילאה ואדם תתאה, בחי' ז"א ומל', ופי' אדם תתאה היינו בחי' המל' כמו שהיא בב"ע כו', וכמשנת"ל¹¹⁰, וענין לב האדם אל האדם הוא בחי' העלאת מ"ן דבי"ע לבחי' ז"א דאצי' כו'. ועז"א כמים הפנים אל הפנים, דפנים תתאין, ע"ס דאצי', מעלים מ"ן לפנים עילאין, בחי' ע"ס הגנוזות, ועושין עי"ז בחי' פנים למעלה, להיות המשכת מ"ד כנ"ל, שזה אינו דבר חידוש כ"כ, להיות שאינו רחוק ערכם כ"כ, שהרי גם אצי' הוא אלקות ממש, ואיהו וחיוהי חד ואיהו וגרמוהי חד כו'¹¹¹, כן לב האדם אל האדם, דאדם תתאה מעלה ג"כ מ"ן לאדם עילאה, דהגם דבי"ע רחוק ערכם מאד מבחי' ז"א דאצי', שזהו עדיין ממדרי' עצמי

ואילך).

(97) תהלים לד, טז.

(104) = שושבינא דמלכא (ראה זהר, תו"א ולקו"ת שם).

(98) שם, לג, יח.

(105) ע' אישט.

(99) שם כה, טו.

(106) = שעל ידם.

(100) ראה לקו"ת שה"ש לד, סע"ג ואילך.

(107) תצוה כה, ב.

(101) תשא לג, יא.

(108) = ועל ידם.

(102) ראה רמב"ם הל' יסודי התורה פ"ז ה"ו.

(109) בפסוק: «מים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם».

(103) = שושבינא דמטרוניתא (ראה זהר ח"א רסו, ב. ח"ב

(110) ע' אישיא.

מט, ב. ח"ג כ, א (ברע"מ). נג, ב. ערה, ב (ברע"מ). תו"א ר"פ

(111) תקו"ז בהקדמה (ג, סע"ב). תניא אגה"ק סימן כ.

תצוה (פא, א ואילך). הוספות קי, א. לקו"ת בהעלותך כט, ג

דאצי, ובי"ע הן נבראי' נפרדי' בבחי' יש כו, ומ"מ ה"ה מעלים מ"ן לבחי' ז"א דאצי, וכפי אופן העלאת מ"ן שלהם, נעשה בחי' הפנים בבחי' אדם עילאה להיות המשכת מ"ד כו. וזה גופא הוא ע"י בחי' כמים הפנים אל הפנים, שנת"ל¹¹² דקודם האצי' הי' בבחי' עתיק וכן באוא"ס שלפה"צ ההעלאת מ"ן מיני' ובי, והו"ע גליף גליפו בטה"ע⁴⁰, שנמשך חסד פשוט בעצמות א"ס, בחי' חפץ חסד הוא³⁸, להיות ההעלאת מ"ן תופס מקום, שז"ע החקיקה בעצמות ע"י בחי' החסד כו' כנ"ל, וע"כ, גם העלאת מ"ן דבי"ע תופס מקום בבחי' אדם עילאה כו. והענין, דמאחר שכללו' הענין דבאתעדל"ת אתעדל"ע הוא לא מה שהדבר מחייב כן, רק מפני שכך עלה ברצונו ית', כנ"ל, והרי מה שעלה ברצונו הוא העבודה דבי"ע כו, וכידוע¹¹³ דתכלית הכוונה הוא בעולמות בי"ע דוקא, שז"ע במי נמלך בנשמותיהן ש"צ⁴⁶, היינו בעבודה דנש"י ובקיום המצות למטה דוקא, דסוף מעשה זו היא דוקא שעלה במח' ורצון תחלה, בבחי' הרצון הנעלם, בחי' כי חפץ חסד כו' (וכמשנת"ל⁶⁰ דשם הנמלך קדום כו'), וע"כ, לב האדם התחתון מעורר לב האדם העליון, עם היותם באין ערוך ויש פרסא המפסקת ביניהם כו. וממילא גם ההמשכת מ"ד הוא שגם ההמשכה בבי"ע הי' אלקו' ממש כו, דכמו שההמשכה מבחי' פנים עילאין לבחי' פנים תתאין הוא אותו האור ממש, כי הפרסא אינה פרסא המעלמת, שהרי הפנים תתאין נראים בפנים עילאין כו, כמו"כ מה שלב האדם התחתון מעורר וממשיך מ"ד מאדה"ע ע"י העלאת מ"ן שלו, הי' גילוי אלקו' ממש כו.

והנה לכא' אינו מובן, והלא בין אצי' לבי"ע הפרסא היא מפסקת ומעלמת כו¹¹⁴, ועם היות שאינו בבחי' העלם גמור ח"ו, מ"מ, מה שנמשך הוא רק אור של תולדה לבד כו¹¹⁵, איך¹¹⁶ הוא שמ"מ נמשך גילוי אלקו' ממש בבי"ע כו. אך הענין הוא, דמה שהפרסא היא בבחי' הפסק, זהו בענין ההתהוות כו, אבל ע"י העבודה והעלאת מ"ן, נמשך גילוי אלקו' בעולם כו. וכ"ה גם באצי' כו, שהרי באצי' יש ג"כ פרסא בין חו"ב לז"א, שהגילוי בז"א אינו כמו בחו"ב כו, וכמשי"ת¹¹⁷, וז"ש באד"ר הנ"ל¹¹⁸ פנים דלבר אית זמן דנהרין ואית זמן דלא נהרין כו. והענין הוא, כמשנת"ל¹¹⁹ דבאצי' יש ב' מדרי', כמו שאצי' הוא מצ"ע, וכמו שאבא עילאה מקננא באצי' כו¹²⁰, והיינו בחי' הביטול דחכ' כו, והו"ע הרדיפה הנ"ל, העלאת מ"ן דבחי' הסתכלות כו, כנ"ל. וכמו"כ הוא בבי"ע, שע"י עבודה והעלאת מ"ן נמשך גילוי אלקו', כי אין הפרסא מעלמת כו, והעבודה בבי"ע הוא לזכך הפרסא ולהפוך הצמצום לאור כו, וכמשי"ת, וגם העבודה בבחי' רעו"ד כו, ועי"ז גם בבי"ע מאיר אלקו' בגילוי ממש כו.

תתקעו

117) ראה לעיל ע' אשת. לקמן ס"ע א'שכח ואילך.

118) ע' א'שכג.

119) ע' א'רפז.

120) ראה מקדש מלך לזח"ב רכ, ב. נצוצי אורות לזח"ג

קיו, א. תו"א משפטים עה, א. סה"מ תרנ"ט ע' עג. תש"ג ע'

133. תש"ח ע' 81.

112) ס"ע א'שכ ואילך.

113) ראה תניא פל"ו. סה"מ תרמ"ג ע' יז. תרנ"א ע' קסז.

תרנ"ו ס"ע שכז. תר"ס ע' קיא. תרס"ה ע' פה ואילך. ע' קעה.

תרס"ח ע' רכז. עת"ר ע' רצב ואילך. ועוד.

114) ראה עץ חיים שער מז (שער סדר אבי"ע) פ"א.

115) ראה תו"א לך לך יב, ריש ע"ב.

116) א"ד: אוצ"ל: ואילך.

ועפ"ז יובן מ"ש² וספרתם לכם ממחרת השבת כו'. פי' וספרתם הוא ל' ספירו' ובהירות כו'¹²¹, ואו' וספרתם לכם, שיהי' הגילוי לכם, דגם בבי"ע יהי' גילוי אלקו' כו'. ושרש ההמשכה הוא ממחרת השבת, שבת הוא בחי' חכ' כו', ובכדי שיהי' גילוי אלקו' למטה, זהו ע"י ההמשכה מבחי' עצמו' שלמע' מאצי' כו', וז"ש ממחרת השבת, לא ממחרת היו"ט, דיו"ט הוא מוחין דאימא, ושבת מוחין דאבא¹²², וע"כ או' ממחרת השבת, דהיינו מלמע' מהחכ' כו'. וע"י מה הוא ההמשכה, עז"א² מיום הביאכם את עומר התנופה, עומר הוא שעורים, מאכל בהמה¹²³, והוא בירור הנה"ב כו', דזה הוא העבודה התמיד' דנשמות דבי"ע, לברר ולזכך את הנה"ב, שלא יהי' חומרי וגס, ולא יומשך אחרי חומרי' העולם, כ"א יהי' בטל ונכנע לנה"א כו', עד שגם הנה"ב יהי' בטל לאלקו' כו', וע"י זיכוך הנה"ב נעשה זיכוך הפרסאות למע' כו' (וגם נעשה עי"ז תקון הכלים כו'). וענין עומר התנופה הוא כמ"ש¹²⁴ והניף את העומר כו' לרצונכם, שזהו בחי' רעו"ד כו', והיינו שצ"ל ב' הענינים, העבודה בזיכוך הנה"ב, וגם צ"ל העבודה דרעו"ד, לאסתכלא ביקרא דמלכא⁸⁰, שזה מעורר בבחי' עצמות או"א"ס כו'. ועז"א² שבע שבתות תמימות תהיינה¹²⁵, דהנה, שבת הוא בחי' חכ', ותמימות הוא שלמות השבת, היינו בחי' שבת שבתון¹²⁶, שבתו של שבת, שזהו המשכת בחי' עתיק בחכ' כו'. וזהו תמימות, ע"ד שא' במשנה דערכין¹²⁷ שנה תמימה להביא חדש העבור, והיינו דתמימה הוא השייך להשנה, ומ"מ גם בלא זה הוא שנה כו', ולמע' הוא בחי' ע"ס הגנוזות לגבי ע"ס הגלויות, שהגנוזות שייכים אל הגלויות, שה"ה מקורי האורות כו', ומ"מ הגלויות בעצמן הן ע"ס שלימות, מפני¹²⁸ הבדלת הערך דהגנוזות (שאינם בבחי' מקור ממש), א"א לומר שבלא זה הוא חסרון ח"ו (ועמשנת"ל ד"ה פדה בשלום¹²⁹). אמנם בהמשכת וגילוי בחי' פנים עילאין, זהו בחי' השלמות והתמימות כו'. וזהו שא' במד"ר⁵ אימתי הן תמימות כשישראל עושין רש"מ¹³⁰, וידוע דרש"מ¹³¹ הוא קיום המצות שע"י רעו"ד כו', שע"י נמשך בחי' תמימות הנ"ל. וזהו וספרתם לכם, שהגילוי יהי' לכם דוקא. ושרש ההמשכה הוא ממחרת השבת כו'. והוא ע"י עומר התנופה, בירור וזיכוך הנה"ב ורעו"ד כו'. ועי"ז שבע שבתות תמימות תהיינה, שלימות השבת, שבת שבתון, בחי' שבתו של שבת כו'.

(126) תשא לא, טו. ויקהל לה, ב. אמור כג, ג.

(127) לא, א.

(128) חפני: אוצ"ל: דמפני.

(129) פשע"ג ואילך (ח"ג ע' א"לח ואילך).

(130) = רצונו של מקום.

(131) = דעושין רצונו של מקום.

(121) ראה לקו"ת אמור לה, ב. אוה"ת אמור ח"א ס"ע קסו.

ח"ג ע' תתסו.

(122) ראה פרי עץ חיים שער מקרא קדש פ"א. לקו"ת צו

יא, ד ואילך. אוה"ת דרושים לפסח ע' תשלב ואילך.

(123) משנה סוטה יד, א.

(124) אמור כג, יא.

(125) ראה אוה"ת שבהערה 4.

בס"ד. ש"פ בהוב"ח, העת"ר

תתקעז

כ"י תבאו אל הארץ כו' ושבתה הארץ שבת לה, שש שנים תזרע שדך כו' ובשנה השביעית שבת שבתון יהי לארץ כו'.⁵ וצ"ל⁶ מ"ש כי תבאו כו' ושבתה, משמע דמיד כבואם ושבתה הארץ, ואיך שייך שביעית קודם השש שנים, וכמו שאו' אח"כ שש שנים תזרע כו' ובשנה השביעית כו', וגם אינו שייך שביעית קודם עבודה כו'. גם צ"ל מה"ע שביעת הארץ, הלא השביעית לכאו' הוא לבנ"א העובדים כו', וכאן הכוונה שביעת הארץ, שהרי שארי עבודות מותר בשביעית, רק עבודת הארץ אסור, וצ"ל מה"ע שביעת הארץ כו'. ובזהר⁴ אי' ע"ז, ר"א⁵ פתח זאת תורת העולה⁶, האי קרא אוקמוהו בכנס", והוא עליית המל', ומסיים ושבתה הארץ, נייחא ודאי. ולהבין כ"ז ילה"ק משנת"ל⁷ בענין כמים הפנים אל הפנים⁸, שהן פנים עילאין ופנים תתאין, פנים עילאין ע"ס הגנוזות, ופנים תתאין ע"ס דאצי' כו'.⁹ דע"ס הגנוזות אין להם מציאות אפי' בהעלם, ונעשים רק ע"י העלאת מ"ן כו', וכמ"ש בזהר¹⁰ ברדיפו דההיא מח' עילאה מטי ולא מטי עד ההיא פרסא. ונת"י¹¹ דהפרסא היא בחי' כתר, שהיא הפרסא שבין המאציל לנאצלים כו', וברדיפא דההיא מח', שזהו העלאת מ"ן דחכ' בפרט והע"ס בכלל כו', עי"ז נעשים הע"ס הגנוזות כו'. ונת' דההעלאת מ"ן הוא בחי' אה"ר, אהבה בתענוגים שע"י הראי' באלקות, שע"י נעשים הע"ס הגנוזות, שהן א"ס ממש, וכמו"כ ההמשכה היא א"ס כו'. כן לב האדם אל האדם⁸, אדם תתאה הוא בחי' מל' היורדת לבי"ע, שמעורר ומעלה מ"ן בלב אדה"ע, ונמשך עי"ז גילוי אלקו' בבי"ע, דע"י העבודה למטה בזיכוך הפרסאות ובבחי' רעו"ד, נמשך גילוי אוא"ס בבי"ע כו'. וההמשכה היא ע"י לבושי המצות, שז"ע אבני שיש טהור¹², תר"ך מצות, כשהן בבחי' ערש"מ¹³, שע"י¹⁴ נמשך גילוי אוא"ס ב"ה גם בבי"ע כו'.

והנה כ"ז משנת"ל¹⁵ בענין כמים הפנים אל הפנים, זהו בחי' פרסא הראשונה שבין אוא"ס המאציל אל האצי' כו', שע"י פרסא זו מאיר גילוי אוא"ס, כי אינה פרסא

(5) = ר' אלעזר.

(6) צו ו, ב.

(7) ד"ה וספרתם לכם (ע' אישכא ואילך).

(8) משלי כו, יט (ושם: כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם).

(9) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ד ע' צט. אוה"ת בשלח ע' תפד ואילך.

(10) ח"א סה, א.

(11) ד"ה וידבר גו' אחו"ק וד"ה וספרתם (לעיל ס"ע אישכ ואילך. ריש ע' איש"ז).

(12) תגיגה יד, ב.

(13) = עושיין רצונו של מקום.

(14) = שעל ידם.

(15) ע' אידש ואילך. ע' איש"ז ואילך.

(1) המאמר מיוסד, כנראה, על תורת חיים יתרו רסט, א ואילך. רעג, ג ואילך. מאמרי אדמו"ר הזקן הנחות הר"פ ע' ט ואילך. ועם הוספות וכו' – ביאורי הזהר להצ"צ ח"א ע' רלט ואילך. ח"ב ע' תשפג ואילך. ד"ה ויקחו לי תרומה תרכ"ח (סה"מ תרכ"ח ע' צג. ע' צו). ד"ה ועשית בגדי קדש באוה"ת תצוה ח"ח ע' איתרלו ואילך. ע' איתרלח ואילך – כנסמן לקמן בהערות.

מאמרים שמיוסדים, כנראה, על מאמר זה: ד"ה ושבתה תשי"ג (סה"מ תשי"ג ע' קמט ואילך). ד"ה בראשית ברא תשל"ט.

(2) בהר כה, ב ואילך.

(3) ראה לקו"ת ר"פ בהר (לט, ג). מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ב ח"א ע' קפה. ח"ב ע' תלב. סהמ"צ להצ"צ קסו, א. אוה"ת בהר ע' תתעז.

(4) זח"ג קז, ב ואילך. הובא בלקו"ת שם מ, ד.

המעלמת כו', והגילוי הוא גם כבי"ע כו', שע"י העבודה למטה בבחי' רעו"ד, נמשך גילוי אוא"ס ב"ה גם כבי"ע כו'. אמנם הפרסא השני' היא באצי', בין המוחין אל המדות, היינו בין חו"ב לז"א, והוא הרקיע שע"ג חיוון עילאין¹⁶, וכמ"ל¹⁷ ועל ראשי החיות רקיע כעין הקרח הנורא, דמבטן מי יצא הקרח כו'¹⁸, דשרשה מבחי' הבינה, והוא בחי' החשמל שנמשך מחיצוני' בינה ונעשה בחי' פרסא בין הבינה אל הז"א ומלביש ומקיף לזו"ן כו', כנודע¹⁹.

והענין הוא, דהרי כתי'²⁰ הנסתרות לה' אלקינו והנגלות לנו ולכנינו, דחו"ב הן בחי' נסתרות עדיין²¹, שלמעלה מבחי' העולמות, וכמא'²² אלפיים שנה קדמה תורה לעולם כו', ובחי' ז"א הוא הנגלות כו'²¹, להיות בבחי' מקור לעולמות כו'. וידוע²³ דמוחין ומדות הם מהותים נבדלים בעצם, דמוחין הן ביטול, דכל גיא שוטה²⁴, דגיאיות הוא מחמת השטות, היפך החכ', אבל חכ' הוא ביטול, דחכ' בפרט וכן מוחין בכלל הן בחי' ביטול. וזהו מצד הריבוי גילוי אור שבמוחין, ה"ז פועל הביטול בנפש כו'. ולכן בחכ' דוקא אתברירו, דענין הברור הוא הפרדת היש וביטול היש, והוא ע"י החכ' דוקא, לפי שחכ' הוא ביטול, ופועל הביטול בכל דבר כו'. ועם היות שהמוחין הן תוקף בנפש, והוא העדר ההתפעלות, שאינו מתפעל משום דבר ואינו נופל בעצמו ואינו אוכד עצמו בשום דבר (ער פארלירט זעך ניט), הנה זהו התיישבות, לא ישות, דענין ההתיישבות הו"ע האמת כו', וקושטא קאי כו'²⁵, אבל בעצם הוא בחי' ביטול כו'. ולכן העדר ההתפעלות הוא שבדבר שא"צ להתפעל אינו מתפעל כלל, אבל בדבר שצריכים להתפעל ה"ה מתפעל בפנימיות ביותר, רק שאינו בהתגלות, ואינו אוכד עצמו ח"ו, אבל הענין נוגע לו בפנימיות ביותר, וזהו מצד הביטול, ולכן מתעורר מאד, ונוגע לו הענין בפנימיותו כו'. משא"כ המדות הן בבחי' יש, וכמו אהוי"ר גם בעבודה הוא יש מי שאוהב²⁶ ויש מי שירא כו'²⁷. ואהוי"ר שאינן בבחי' יש, אינן במדרי' המדות, וכמו אהבה עצמי²⁸, שזהו התקשרות עצמי, וכן יראה פנימי, אין זה מדות כו'²⁹, אבל המדות הן בבחי' ישות כו'. ויסוד המדות הוא הרגש עצמי, דבלא הרגש עצמי א"א להיות המדה. ומוחין אינם הרגש עצמי, ואדרבא, הרגש עצמי מונע ומעכב

תתקעח

16 ראה זח"ב ריא, א. ריג, א.

17 יחזקאל א, כב (ושם: ודמות על ראשי החי' רקיע כעין הקרח הנורא).

18 איוב לח, כט.

19 ראה עץ חיים שער מב (שער דרושי אבי"ע) פי"ג. וראה תו"א לך לך יב, ג ואילך. סידור עם דא"ח קמו, א.

סהמ"צ להצ"צ ז, א.

20 נצבים כט, כח.

21 ראה זח"ג ככג, ריש ע"ב. תקו"ז בהקדמה (יו, א). ת"י

(כה, ב). תכ"ב (סג, ב). ת"ע (קכט, א). לקו"ת פקודי ג, ב ואילך. פ' ראה כט, א ואילך. ועוד.

22 ראה מדרש תהלים צ, ד. ב"ר פ"ח, ב. תנחומא וישב ד. וש"נ. זח"ב מט, א.

23 ראה לעיל פצ"ב (ח"א ע' רלח). וש"נ.

24 ראה קה"ר רפ"ב ובמתנות כהונה שם. לעיל שם.

וש"נ.

25 שבת קד, א.

26 ראה תו"א וארא נו, א. יתרו סז, ג. ויקהל קיד, ד.

מגילת אסתר ככג, ג. לקו"ת תוריע כ, ג. ביאורי הזהר לאדמו"ר האמצעי קסה, ד ואילך. אמרי בינה שער הק"ש פ"צ (ק"ז, ג). סהמ"צ להצ"צ קלח, ב ואילך.

27 ראה מאמרי אדמו"ר הזקן מארז"ל ע' רצב. סה"מ

תרט"ג ח"א ע' נו. עת"ר ע' קה. אעת"ר ע' רנב. לעיל פקע"ז (ח"ב ע' תצו).

28 ראה המשך תרט"ו ע' כז. לעיל פשס"ו (ח"ג ע' איז ואילך). לקמן ח"ו ע' וארמה ואילך. סה"מ עטר"ת ס"ע לד ואילך. ע' שפד. ועוד.

29 ראה אמרי בינה שער הק"ש פ"ח (לב, סע"א). סה"מ

תרט"ח ע' כח. עת"ר ע' נה. לעיל פל"ג (ח"א ס"ע עא ואילך).

לקמן ח"ה ע' ואפ"ת. פלח הרמון ויקרא ע' רב.

לענין המוחין כו', וכמ"ש במ"א³⁰, ונת' ג"כ לעיל (ד"ה כי ה' יתן חכ'ו³¹ ובכ"ד³⁰). וידוע³² דמוחין הן בבחי' עלי' ודביקות למעלה, ולכן ג"ר דכל פרוץ הן בחי' שבת כו', והמדות הן בבחי' ירידה והמשכה למטה כו', והמוחין הן בבחי' הבדלה, וכמו מוחין דגדלות הן בבחי' הבדלה, והמדות הן בבחי' המשכה כו'. וכללות ענין המדות הוא התפשטות הנפש, ולכן נק' אברים, וכמו אברין דמלכא³³ חסד דרועא ימינא כו'³⁴, מפני שהן בבחי' התפשטות מן הנפש כו'³⁵. והמוחין הן עצמי', והן בבחי' העלם בעצמו כו', וכידוע דגם בחי' התפשטות והתגלות המוחין הוא מחמת בחי' קטנות המוחין כו', דיותר משהעגל רוצה לינק הפרה רוצה להניק³⁶, אבל זהו קטנות מוחין, בחי' מוחין דב"ן כו', אבל גדלות המוחין הוא לעצור ולעכב בעצמו דוקא כו', וכמ"ש במ"א³⁷ (וכמשנת"ל ד"ה הנ"ל³⁸, דכמו כללות ההפרש בין עונג ורצון, דעונג הוא בהעלם בעצמו דוקא, והרצון הוא במרוצה לאיזה דבר כו'³⁹, כמו"כ הוא במוחין ומדות, שהמוחין הן בבחי' דבקות למע', והמדות הן בבחי' ירידה לאיזה דבר כו'). ולהיות שהן מהותים נבדלים בעצם ע"כ צ"ל פרסא ביניהם כו'. אמנם הפרסא היא ג"כ מחברת אותם כו', והוא להיות לידת המדות מן המוחין, ושיומשך מהמוחין אל המדות כו', רק שזהו המשכה שלא בהדרגה כו', והיינו שע"י הפרסא נעשה ממהות מוחין מהות מדה כו', וכמשנת"ל (ד"ה ויקחו לי תרומה⁴⁰). והפרסא היא מבינה, שהרי ע"י הפרסא נעשה לידת המדות, וע"כ, מבינה, דמשם שרש הז"א, משם היא ג"כ הפרסא כו'.

והענין הוא, דהנה נת"ל (ד"ה ואתה תצוה⁴¹) דהפרסא יש בה ג"כ העלם וגילוי, והיינו שהוא העלם לגבי מדרי' העליונה, וגילוי קצת לגבי מדרי' התחתונה כו', והוא שהמוחין מתעלמים בהפרסא, ועל המדות הוא בבחי' אור מקיף כו', והיינו דכאשר מתפעל בשכלו על הענין, נמשך זה ע"י דעת המתפשט ללב, שהלב נמשך אחר המוח, והוא ביטול המדות שמתבטלים ע"י האו"מ כו' (והו"ע ההתעלמות שע"י מיצר הגרון, שזהו ע"ד ענין ההשתוממות כו', וכמשנת"ל שם⁴²), ועי"ז מקבלים אור המוחין להיות לידת המדות כו'. ומאחר שע"י הפרסא נמשך או"מ מהמוחין על המדות, ע"כ הפרסא היא מהמוחין, היינו מבחי' בינה כו'. וזהו שמב' במ"א⁴³ דת"ת דאימא שנעשה כתר לז"א⁴⁴ זהו הפרסא, דהיינו

38) ראה ד"ה ואשים דברי בפין שבהערה 31.
 39) ראה המשך תרס"ו ע' צו. לעיל פר"ב (ח"ב ע' תקסב ואילך).
 40) ע' אקפה.
 41) ע' אקצה ואילך.
 42) ע' א'ר.
 43) ראה סידור עם ד"ח סד, א. מאמרי אדה"ז מארז"ל ע' תד ואילך. בכמה מקומות הובא ענין זה מהביאור לד"ה אלה מסעי תקס"ג (ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ג ח"ב ע' תרמה ואילך) – ראה אוה"ת חיי שרה תשפז, א. ענינים ע' קפ. וראה אוה"ת תצוה ע' א'תרלט. עקב ע' תקנב. פ' ראה ע' תרסד.
 44) ראה עץ חיים שער כג (שער מוחין דצלם) פ"ה. פ"ז. שער כה (שער דרושי הצלם) דרוש ד"ה. שער לו (שער מייעוט הירח) פ"א.

30) ראה לעיל פל"ג. פל"ט. פפ"א. פקמ"ט (ח"א ע' עב. ע' פו. ס"ע רד. ח"ב ע' שצח). וראה סה"מ עזר"ת ע' קיב. תרע"ח ע' קמת. עטר"ת ע' נא. ע' שמו. תרפ"ו ע' רכא. ד"ה בכ"ה בכסלו תשט"ז (סה"מ תשט"ז ע' פב).
 31) ראה סה"מ אעת"ר ע' קט ואילך. ע' קיב. וראה ד"ה ואשים דברי בפין תרע"ג (לעיל ח"ב ס"ע שנו ואילך).
 32) ראה המשך תרס"ו ע' קנ ואילך. לעיל פצ"א (ח"א ע' רלו). לקמן ח"ו ע' וא'רלא. וראה גם סה"מ תרכ"ט ע' ח ואילך.
 33) ראה תקו"ז תיקון ל (עד, א). תניא רפכ"ג.
 34) תקו"ז בהקדמה (יז, א).
 35) ראה לעיל פצ"א שם.
 36) פסחים קיב, א.
 37) ראה אוה"ת ענינים ע' רכט. ספר השיחות תורת שלום ס"ע 152. וראה לעיל פש"צ (ע' א'פד). סה"מ פר"ת ע' קיח.

ש"פ בהר ובחוקותי, העת"ר

א'שלא

תתקעט

בחי' המקיף הנ"ל (בלק"ת בהביאור דעל כל כבוד⁴⁵ מבו' דת"ת דאי' הן בחי' המדות שבשכל כו', והיינו דההתפעלות שכלי מאיר ע"י דעת המתפשט בלב, והוא בחי' מקיף הנ"ל)⁴⁶. ומ"מ, ההמשכה מהמוחין אל המדות אינו בהדרגה כו', דמה שנמשך מהמוחין אל המדות הוא בחי' האחרונה שבמוחין (והוא הבכך כו'), ונעשה מהות מדה כו'. וזהו מי ברא אלה⁴⁷, מי בחי' בינה, ברא אלה, ע"י המסך והפרסא כו'. וכ"ה⁴⁸ בזהר בראשית ד"ל ע"א, דמי ברא אלה הו"ע מבטן מי יצא הקרח כו'⁴⁹. ובפ' לך דפ"ה סע"ב כו', דמבטן מי יצא הקרח הו"ע מי העיר ממזרח כו'⁴⁹. וברכות פ' בא פט"ו⁵⁰ אי', בא אברהם התחיל להאיר, שנא'⁴⁹ מי העיר ממזרח, הרי מפרשי' העיר כמו האיר⁵¹, והיינו שע"י הפרסא והלבוש נמשך ג"כ האור והגילוי מבינה לז"א כו'.

והענין הוא⁵², דהנה אי' בזהר יתרו דס"ז ע"א⁵³, ברזא דשמא קדישא אית⁵⁴ מלך וכהן כו', פי', שמא קדישא הן הע"ס דאצי', ונק' שמא קדישא, לפי שכל הגילוי אור דע"ס הוא מבחי' מל' דא"ק, ובשרש שרשו מבחי' מל' דא"ס, שהוא בחי' שם בלבד כו'. ופי' ברזא דשמא קדישא, הוא בחי' החכ', שנק' רזא דשמא, וכ' הרמ"ו⁵⁵, לפי שהחכ' אינו מאיר בגילוי ממש באצי', רק ע"י התלבשותו באימא (וצ"ע ממ"ש בע"ח שמ"ז פ"ד⁵⁶ וי"ל, דסדר ההשתל' הוא שחכ' מתלבשת בבינה כו', וכמו נה"י דאי' נעשים מוחין לז"א⁵⁷, ובתוכם גם בחי' נה"י דאבא, רק שהן בבחי' התלבשות בנה"י דאי' כו', גם המעבר דבינה ה"ז ג"כ התלבשות כו', וכמשנת"ל (ד"ה ויהי ביום השמיני⁵⁸). גם י"ל, דז"ע מוחין דאבא שלמע' מהשתל', והכוונה כאן על בחי' יחוד פנימי דאו"א כו', וכ"כ במ"א⁵⁹, וההתלבשות בפנימי' בינה אינו בבחי' התעלמות כו', דפנימי' בינה משתווה כמו פנימי' החכ', וכמ"ש באוצ"ח⁶⁰ דכשם שפנימי' אבא פנימי' עתיק⁶¹, כן פנימי' בינה פנימי' עתיק כו'⁶², ומ"מ ה"ז התלבשות

45 לקו"ת שה"ש מז, ג ואילך.

46 בגוף ההמשך:

זופי משנת"ל [ע' אישכט] שזוהו לבוש החשמל, ה"ז כמו המשל אל השכל דשרשו מהשכל גופא כו' וכמ"ש בתו"א בד"ה והבדילה הפרוכת כו' [לך לך יב, ד].

אבל בההגהות להמשך נשמט.

47 ישע"י מ, כו.

48 ראה אוה"ת נ"ך ח"א ע' שנה.

49 ישע"י מא, ב.

50 פיסקא כו.

51 ראה גם ב"ר פ"ב, ג.

52 ראה תורת חיים, מאמרי אדמו"ר הזקן, ביאורי הזהר

וסה"מ תרכ"ח שבהערה 1.

53 ע"א: אוצ"ל: ע"ב.

54 אית: בזהר שלפנינו: איהו. אבל כ"ה כפנים לפי כמה

גירסאות.

55 לזהר כאן.

56 וצ"ע ממי'ש בע"ח שמי"ז פ"ד [בדפוס שקלאו, תק"ס.

בדפוסים שלפנינו: שער מז (שער סדר אבי"ע) פ"ג]: (אולי

הכוונה למ"ש שם שכת' דאצילות מתלבש בחכמה, וחכמה

מתלבש בבינה, ואז הבינה מאירה בבריאה כנ"ל*], דמזה מוכן, שהתלבשות חכמה בבינה היא רק כדי להאיר בבריאה, אבל באצילות מאירה החכמה עצמה בגילוי, ומזה צ"ע למש"כ הרמ"ו, "שהחכ' אינו מאיר בגילוי ממש באצי' רק ע"י התלבשותו באימא".

57 ראה לקו"ת קרח נג, א. סה"מ תרנ"ט ע' קכה. ובכ"מ.

58 ע' ארפז ואילך.

59 ראה גם ביאורי הזהר להצ"ח ח"ב ע' תשפו בסופו. ע'

תשפו. אוה"ת נצבים ע' ארסה.

60 = באוצרות חיים (שער עתיק פ"ד לת, ב – בהוצאת

קאָרעץ, תקמ"ג) בהגהת מהר"ן בשם האריז"ל.

61 ראה לקו"ת נצבים מט, ד. וש"נ. סה"מ היש"ת ע' 49

ואילך. וש"נ.

62 ראה אוה"ת שמות ע' סב. סה"מ תרל"ז ח"ב ע' תיא.

תרמ"ד ע' קצג. היש"ת ע' 50. וש"נ.

* ראה ע"ג חיים שם פ"ב: "כדי שהאור אי"ס יוכל להאיר בכל אצילות, צריך שיתלבש עצמותו תוך החכמה, ואחר התלבשותו בחכמה, אז מתפשט בכל האצילות, וע"י מלבוש זה לבדו יכול כל האצילות לקבל מן הא"ס .. אבל כדי להאיר בבריאה, צריך שגם החכמה תתלבש בבינה" עכ"ל.

כו⁶³). וברזא דשמא קדישא, ר"ל דאופן המשכת האור בבחי' חכ' הנק' רזא דשמא קדישא (כן נר' בפ' הרמ"ז), הוא מבחי' מלך וכהן כו'. אית⁶⁴ מלך לעילא ברזא דקה"ק וכהן משמש תחותי', ופי' הרמ"ז, מלך לעילא הוא בחי' מל' דא"ק שנעשה עתיק לאצ"י כו'. דהנה, בחי' א"ק נחשב עדיין מבחי' הא"ס כו', וכמשנת⁶⁵ ל (ד"ה אח"מ⁶⁵) דא"ק זהו בחי' עצמו' א"ס שאחה"צ כו', ולכן נק' א"ק, שזהו בחי' אדם שעלה במח' בא"ס קדמון לכל הקדומים⁶⁶ שהוא ג"כ בבחי' א"ס כו'. ובחי' מל' דא"ק הוא שנעשה בחי' כתר ועתיק לאצ"י כו'. ולכן, בחי' מל' דא"ק ממוצע בין הא"ס לנאצלים, שיש בו ממדרי' התחתונה שבא"ס, שזהו בחי' מל' דא"ק הנק' סוף מדרי' הא"ס כו', וגם הוא שרש ומקור וראש לכל הנאצלים בבחי' הכתר כו', והיינו שבו וע"י מתחברים תמיד עולמות הא"ס בעולם הנאצלים, כי הוא מקבל השפע מעולם הא"ס (בחי' א"ק), ומביא וממשיך לעולם הנאצלים כו'. וכידוע דבחי' מל' הוא בחי' מקבל ובחי' משפיע, שז"ע ואמונה כל זאת וקיים עלינו⁶⁷, ל' נקבה ול' זכר, שמקבלת מהספי' שלמע', ומשפעת במדרי' שלמטה ממנה כו', וכמ"ש במ"א⁶⁸, וכמו"כ הוא בבחי' מל' דא"ק, שמקבלת מעולם הא"ס, בחי' א"ק, ומשפעת בנאצלים כו'. וזהו אית מלך לעילא, בחי' מל' דא"ק, שנק' מלך מב' טעמים, להיותו בחי' מל' דא"ק, ומפני שהוא שרש ומקור לנאצלים כו', ובחי' מל' דא"ק ה"ז בבחי' הבדלה מהנאצלים, וכשנעשה בחי' כתר, ה"ז בבחי' מקור לנאצלים כו'. ברזא דקה"ק הוא בחי' הכתר, וכידוע דקדשים הם חו"ב⁶⁹, והכתר שעליהם הוא בחי' קה"ק כו'⁷⁰. וכהן משמש תחותי' ברזא דאור קדמאה, הוא בחי' חכ' דאצ"י⁷¹, דחח"ן⁷² מימין⁷³, שהוא קו חסד כו', ולכן נק' כהן, דכהן הוא בחי' חסד⁷⁴, ולהיות שהחכ' היא ג"כ חסד, ה"ז בחי' כהן כו'. והרמ"ז פי' דכהן הוא בחי' חסד דאריך שמתלבש בחכ', ואז גם החכ' היא בחי' חסד כו'. דהנה⁷⁵, פי' כהן הוא עובד⁷⁶, וכמ"ש⁷⁷ לכהנו לי, ות"א⁷⁸ לשמשא קדמי, וכן פי' רש"י⁷⁹ כהונה הוא ל' שירות, וכמו עד"מ המשמש לרבו, שגורם עי"ז תוס' שפע וברכה מרבו, דענין השימוש הוא ב' דברים, הא' ההעלאה, וכמו שהמשמש ממלא החסרון, והו"ע העלאת מ"ן כו', והב' ההמשכה שנמשך עי"ז כו'. וכמו גבי יצחק דכתי'⁸⁰ ועשה לי מטעמים כו' בעבור תברכך נפשי כו', כי ההמשכה מלמעלה צריכה על מה לחול, והיינו ההעלאת מ"ן, והעיקר הוא ההמשכה, רק שצריכים

תתקפ

63) ראה לעיל פרק פ (ח"א ע' רג).

64) המשך המאמר בזהר יתרו הנ"ל. ושם: אית מלך לעילא דאיהו רזא דקדש הקדשים, ואיהו מלך עלאה, ותחותי' אית כהן רזא דאור קדמאה דקא משמש קמי', ודא איהו כהן דאקרי גדול.

65) ע' א'שו.

66) ע"פ לשון התקו"ז תיקון יט (מב, א). תיקון ע (קכ, א. קלג, סע"א) – והבואו בעץ חיים שער א (דרוש עגולים ויושר) ענף ד.

67) בתפלת ערבית.

68) ראה לקו"ת נצבים נג, סע"ב. מאמרי אדמו"ר האמצעי נ"ך ע' כג. אוה"ת מסעי ע' איתמד. לעיל פשכ"ה (ח"ג ע' תתקו). לקמן ח"ו ס"ע וא'שנ. ע' וא'שנז. ע' איתמד. סה"מ תרצ"ב ע' רד. תרח"ץ ס"ע קצה.

69) ראה פרדס שער כג (שער ערכי הכינויים) פי"ט מערכת קדש. רמ"ז לזהר כאן. לקו"ת דרושים ליוהכ"פ סט,

סע"ד ואילך. עא, א.

70) ראה מאורי אור אות מ סעיף ז. מקומות שצויינו בהערה הקודמת.

71) ראה ארבע מאות שקל כסף ע' ערב (בהוצאת ירושלים, תשכ"ד).

72) = דחכמה חסד נצח.

73) ראה זח"ג (רע"מ) קנג, ב. פרדס שער ו (שער סדר עמידתן) פ"א. עץ חיים שער א (דרוש עגולים ויושר) ענף ב. בד קודש פ"ב (אגרות-קודש אדמו"ר האמצעי ע' רמה ואילך).

74) ראה זח"ג קמה, ב. תניא רפ"ג.

75) בהבא לקמן – ראה סה"מ תרכ"ח שבהערה 1 (ע' צג).

76) ראה פרש"י תצוה כט, ל.

77) תצוה כח, ג"ד.

78) = ותרגם אונקלוס.

79) שם, ג.

80) תולדות כז, ד.

לזה העלאה מלמטלמ"ע כו'. וז"ע השירות, בחי' העלאת מ"ן להיות תוס' ברכה ושפע כו'. וכמו בעבודת כה"ג ביוהכ"פ שנכנס לקה"ק, עי"ז נמשך סליחת עוונות, וכמש"א בסדר העבודה⁸¹ כלי כפרה לעמך נתתו, שהוא הי' הכלי להמשכת האור דאוא"ס ב"ה להיות סליחת עוונות, עי"י העלאת מ"ן שלו בבחי' הביטול שלמעלה מטו"ד, שז"ע העבודה שלו בהקטרת קטרת לפני ולפנים, בבחי' ביטול עצמי דיחידה כו', ולכן הי' העבודה בבגדי בד ובגדי לבן דוקא⁸², שזהו בחי' הרצון פשוט שלמע' מטו"ד כו', וכמ"ש במ"א⁸³. וכמו"כ יובן למעלה בהעבודה דבחי' כהן בחי' חכ' בהעלאת מ"ן לבחי' הכתר (והו"ע כמים הפנים כו'⁸⁴, רדיפו דההיא מח' עילאה כו'¹⁰ שנת"ל⁸⁴), וההעלאת מ"ן היא בבחי' אה"ר ואהב"ת⁸⁵, שזהו בחי' חסד דאריך המלוּבש בחכ' כו', ה"ז גורם תוספת הארה והמשכה חדשה מבחי' הכתר לחכ' תחלה, שהיא הכלי אל האור והגילוי כו', וממנה מסתעפת ההמשכה לכל מה שלמטה ממנה בקוין כו'.

ועי"ל בפ"י מאה"ז⁸⁶ הנ"ל אית מלך לעילא ברזא דקה"ק⁸⁷, מלך הוא בחי' בינה, וכידוע⁸⁸ בפ"י אלקי' חיים ומלך עולם⁸⁹, דקאי על הבינה, דז"א הוא בחי' עולם, ובינה נק' מלך עולם כו'. וזהו ג"כ ברזא דקה"ק, שנק' הבינה כו', מפני שכתר וחכ' מלוּבשים בה, וכידוע דהתגלות עתיק הוא בבינה⁹⁰, כי חכמה הוא בחי' כח מ"ה⁹¹, בחי' אין, בבחי' נקודה, שאינו בבחי' התפשטות לאורך ורוחב, לכן אין שם עדיין העונג בהתגלות ממש, ובבינה שהוא התגלות הדבר בהשגה בהתרחבות באו"ר⁹², שם מתגלה התענוג כו', וכמ"ש בסי' בכוונת המקוה⁹³. וסיבת ההתרחבות דבינה זהו גופא מבחי' תענוג, דכל התרחבות הוא מבחי' העונג דוקא, וכמו מים מצמיחים כו'⁹⁴, וכמו שמועה טובה תדשן עצם כו'⁹⁵, וכן התרחבות ההשגה הוא מצד העונג דוקא כו'. וכנראה ביותר בענין ההתבוננות, דכשמתבונן באיזה ענין אלקי, הנה כשיש לו חיות ועונג בהענין, נמצאים אצלו כמה ענינים שבזה מתרחב הענין עד שמושג אצלו בטוב כו', והיינו התענוג בעצם ענין ההשגה עושה התרחבות, ובהתרחבות ההשגה מתגלה התענוג כו'. ולכן נק' בינה קדה"ק, קדשים הוא חו"ב שהן תרדל"מ⁹⁶, וקדש, בחי' עתיק המתגלה בבינה כו'. וכהן משמש תחותי, הוא בחי' חסד דאצי, שהוא המשכה והתפשטות התגלות ראשונה הנמשך ומתגלה מבחי' בינה כו'. וכמא⁹⁷ חסד שירותא דעלמא עילאה, עלמא עילאה הוא בחי' בינה, הנק' יום⁹⁸

דרושים לר"ה נו, א.

(91) ראה רע"מ בזח"ג כח, א. לד, א. תקו"ז בהקדמה (ד, א).

תיקון יט (מ, רע"א). תיקון סה (צו, א). תיקון סט (צט, סע"ב.

קב, ב. קיב, ב). תניא פ"ג (ז, ב). פי"ח (כד, א).

(92) = באורך ורוחב.

(93) סידור עם דא"ח קנו, א ואילך.

(94) ראה תניא פ"א (ה, ב).

(95) משלי טו, ל. וראה גיטין נו, ב.

(96) = תריין רעין דלא מתפרשין (ראה זהר ח"ב נו, א. ח"ג

ד, א).

(97) ראה זח"א פד, א. אוה"ת יתרו ע' תשעה ואילך.

בהעלותך הוספות ע' 2. סה"מ תרל"ג ח"א ע' רצד ואילך.

תרנ"ה ע' פח ואילך.

(98) ע"פ וילך לא, יח.

(81) פיוט „תכנת כל אלה" במוסף דיוהכ"פ (ושם: „כלי

כפרה לישראל שְׁמָתוֹ").

(82) אחרי טז, ד.

(83) ראה עטרת ראש שער יום הכיפורים פ"ב ואילך.

מאמרי אדמו"ר האמצעי סוכות ע' ארלד.

(84) ע' א'שח ואילך.

(85) = אהבה רבה ואהבה בתענוגים.

(86) = מאמר זוהר.

(87) בהבא לקמן – ראה מאמרי אדמו"ר הזקן וביאורי

הזוהר ח"ב שבהערה 1.

(88) ראה זח"ב סה, ב ובהגהות הרח"ו שם. אוה"ת יתרו

ס"ע תשצח ואילך.

(89) ירמ"י י, י. ברכת יוצר.

(90) ראה זח"ג קעח, ב. תו"א לך לך יא, סע"ב. לקו"ת

ההוא⁹⁹, שבבחי' העולם עדיין, בחי' עדאתכ"ס, כידוע, והתחלת הגילוי הוא בחי' החסד כו'. ולכן נק' כהן המשמש תחות הבינה, היינו שבחי' החסד מקבל ההשפעה מבינה, ובו וע"י נמשך ההשפעה מהבינה בכל האצי', וכמ"ש בזהר אמור דק"ג ע"ב ע"פ¹⁰⁰ יומם יצוה ה' חסדו, דא ענא דאהרן כו', שהוא הממשיך בכל המדות כו', יומא דאזיל עם כולהו יומין כו'¹⁰¹. וזהו והוכן בחסד כסאו¹⁰², שהחסד הוא בחי' כסא למלך עילאה היושב על הכסא, והכסא היא בחי' מרכבה אל המלך המקבלת השפעת אורו כו', וכמו האבות הן המרכבה¹⁰³, בחי' חג"ת, שהן מרכבה לאו"א כו', וכמ"ש בתו"א פ' יתרו¹⁰⁴.

תתקפא

אית¹⁰⁵ מלך לתתא כגוונא דההוא מלך עילאה¹⁰⁶, והיינו בחי' מל' דאצי', שהיא מקור לבי"ע, וכמ"ש¹⁰⁷ ותתן טרף לביתה, שמשפעת אור וחיות לבי"ע כו', ונק' ג"כ מלך העולם על עולמות בי"ע, ולכן נק' מלך לתתא כו'. ותחותי אית כהן דמשמש לי' רזא דמיכאל כה"ר¹⁰⁸, והיינו בחי' חסד דברי', והו"ע מיכאל מקריב נשמותיהן ש"צ ע"ג¹⁰⁹ המזבח¹¹⁰, מזבח היא בחי' מל' דאצי' (ואע"ג דמל' זהו בחי' המלך, כנ"ל, אך יש כמה מדרי' במל'. ובמ"א¹¹¹ מבו' דמלך זהו בחי' כתר מל', והוא בחי' הרוממות שבמל', בחי' והים עומד עליהם מלמעלה כו'¹¹², וע"י י"ב בקר¹¹³ שהן ד' מחנה שכינה¹¹⁴, דעיקרם הוא בחי' החסד, שזהו מיכאל כו', הוא ההעלאה בבחי' מל', והמשכת האור ממל' כו'. ובחי' כתר מל' הוא בחי' המל' כמו שהיא באצי', וזהו בחי' המלך כו'. ומזבח הוא בחי' מל' היורדת לבי"ע¹¹⁶, ולכן ה' המזבח בחצר אוהל מועד, וידוע דהחצר הוא נגד עולמות בי"ע כו'¹¹⁷. ובמ"א¹¹⁸ מבו' דבחי' מל' המלוּבש בהיכל ק"ק דברי' זהו בחי' המלך, וידוע¹¹⁹ דהיכל קה"ק דברי' מתאחד ממש באצי' כו', שזהו בחי' כח"ב דברי' המתאחד באצי' כו'. ומזבח הוא בחי' ה"ג דמל'¹²⁰, ונר' שזהו בחי' יסוד שבמל' שבבחי' רצוא כו', והוא בחי' מל' היורדת לבי"ע כו', ומיכאל מקריב כו', היינו כל העלאת מ"ן מלמטלמ"ע, מביא אותם ע"ג מזבח, שיעלו לבחי' המל', וע"י המלך בחי' מל' דאצי' משפיע למטה בבי"ע כו'. נמצא דבחי' חסד דברי' הוא כהן דלתתא, שע"י עולה אתעדל"ת ומעלה אותם ע"ג המזבח (והיינו שפועל בנבראים

113 ראה מלכים שם. ושם, מד. דברי הימים ב ד, טו. זח"א רמא, א

114 ראה זח"ג קיח, ב.

115 ראה זח"ג קה, א ובאור החמה שם. פרדס שער כג (שער ערכי הכינויים) פי"ג מערכת מזבח. מאורי אור אות מ סעיף נד. לקו"ת שה"ש נא, ריש ע"ב. אוה"ת בראשית ח"ג תפ, ב. סה"מ תרס"ג ח"א ע' נא. ח"ב ע' כה.

116 ראה סה"מ להצ"צ פו, ב. צ. סע"ב.

117 ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ד ע' עב ואילך. אוה"ת ויקהל ע' בקצה ואילך. לעיל פ"כ (ח"ב ע' תרי). לעיל ע' א"רד.

118 ראה אוה"ת שבת שובה ע' א'תקכט.

119 ראה זח"ב רנח, סע"ב. תניא פני"ב. מאמרי אדה"ז הקצרים ע' תסב ואילך (ושם נסמן לזוהר וכו'). סה"מ תרס"ה ע' יא (ושם מביא מתניא ומזוהר). לקמן ח"ה ע' וא"פ.ט.

120 ראה מאמרי אדמו"ר האמצעי בהעלותך ע' תתקמח ואילך.

99 ראה תו"א מגילת אסתר צב, א. אוה"ת שם ע' רנד. תהלים מב, ט.

101 ראה לקו"ת האזינו עו, ב. סה"מ תש"ח ע' 144. וש"נ.

102 ישעי' טו, ה (ושם: כסא).

103 ב"ר פמ"ז, ו. פפ"ב, ו.

104 עב, ג.

105 המשך המאמר בזהר יתרו הנ"ל.

106 בהבא לקמן – ראה מאמרי אדמו"ר הזקן וביאורי

הזהר ח"ב שבהערה 1 (ס"ע תשפד ואילך).

107 משלי לא, טו. וראה לקו"ת במדבר ג, סע"ב ואילך.

108 = כהנא רבא.

109 = של צדיקים על גבי.

110 ראה חגיגה יב, ב (ע"פ הגהת הב"ה, וכגירסת העין

יעקב). זבחים טב, א. מנחות קי, א ובתוס' שם. זהר ח"א (סתרי

תורה) פ, סע"א. פא, סע"א. ח"ב רלא, א. ח"ג לג, א. שו"ע

אדה"ז או"ח סק"כ ט"ב.

111 ראה תורת חיים שבהערה 1 (עדר, א).

112 מלכים א ז, כה (ושם: והים עליהם מלמעלה).

ש"פ בהר ובחוקותי, העת"ר

א'שלה

דבי"ע להיות בהם הביטול לאלקו, שזהו העלאת מ"ן שלהם כו'. וכמו שמלאך גבריאל מעורר נשמות בג"ע¹²¹, וכן למטה, חצות לילה אקום להודות לך כו'¹²², כידוע, כמו"כ מיכאל מעורר ע"י בחי' החסד להיות בנבראים בחי' הביטול והעלאת מ"ן כו', או שמעלה בחי' העלאת מ"ן שלהם במדרי' עליונה יותר, וכמו העלי' בהיכל קה"ק דברי' שמתאחד באצי' כו'), ועי"ז יהי' ההמשכה מבחי' מל' לבי"ע, וההמשכה היא ג"כ ע"י בחי' חסד דבריאה כו'. ונמצא יש ג' מדרי' כהן, הא', בחי' רב חסד דאריך הממשיך מאוא"ס המאציל אל הנאצלים, הב', בחי' חסד דז"א הממשיך אור הבינה, הג', חסד דברי' הממשיך מבחי' מל' דאצי' כו' (וי"ל שז"ע כה"ג, סגן, וכהן הדיוט כו'¹²³).

והנה¹²⁴ בזהר ויחי דרי"ז ע"א אי' כה"ג לעילא כה"ג לתתא, לבושיין דיקר לעילא לבושיין דיקר לתתא כו', והיינו, דכשם שהכהן למטה הי' עבודתו בלבושים דוקא, דגם כהן המשוח צריך ללבושים, דהרי בסוף ב"ר¹²⁵ ובזמן ב"ש הי' כהן המרובה בגדים¹²⁶, דהיינו שכל התעוררות האור הוא ע"י הלבושים כו', וכמ"ש במ"א¹²⁷, אך גם המשוח בשמן המשחה, שזהו שהגילוי מלמע' כו', מ"מ הי' צריך ללבושים כו', שזה הי' חטא בני אהרן דמחוסרי בגדים נכנסו כו'¹²⁸, וכמשנת"ל סד"ה אח"מ¹²⁹, כמו"כ למע', כל בחי' כהן צריך ללבושים, דלהיות הגילוי אור הוא ע"י הלבוש דוקא, וכמ"ש בזהר פקודי דרכ"ט ע"א, דבגדי כהן הם ע"ד ויבא משה בתוך הענן¹³⁰, שהענן הי' לכוש למשה שע"ז הי' ביכולתו לקבל את האור כו'¹³¹, כמו"כ הן הלבושים של הכהן שע"י¹³⁴ יוכל האור להתקבל כו'.

והן ג' מיני לבושי', שהן ג' בחי' פרסאות. הא', הפרסא שבין אוא"ס המאציל אל הנאצלים, בחי' אבני שיש טהור כו'¹³², שע"י הוא גילוי אור הכתר בחכ' כו'. והב', הפרסא שבין הבינה לז"א, וכמ"ש המק"מ פ' בשלח דס"א ע"א בש' הרח"ו ז"ל בפ"י הוד והדר לבשת¹³², אשר נו"ה דבינה הם נעשים חשמל בבחי' מלבוש ע"ג ז"א¹³³ (כמדומה דאי' בת"ז¹³⁴ הוי' אד' בנו"ה, וביסוד מתאחדים ומשתלבים זע"ז כו', וי"ל שההתכללות הוא ע"י ת"ת דאי', דמשם שרש החשמל, כמ"ש במאו"א¹³⁵), והיינו שע"י יוכל לקבל אור הבינה כו'. והג', הפרסא שבין אצי' לבי"ע, שע"י הפרסא דוקא יוכל להתקבל אור האצי' בבי"ע כו'.

תתקפב

127) ראה אוה"ת תצוה ע' איתקצה. תשא ס"ע איתקמד ואילך. ויקרא ע' רלו. שלח ע' תרגל ואילך. סה"מ תר"ל ע' קכה. תרל"ב ח"א ע' קמג. תרנ"ג ס"ע קצח ואילך. תרנ"ז ע' קה.

128) ויקר פ"כ, ח"ט.

129) ע' א'שיד.

130) משפטים כד, יח.

131) ראה תו"א חיי שרה כז, א. הובא באוה"ת תצוה שבערה I.

132) תהלים קד, א.

133) עכ"ל המקדש מלך.

134) ראה תקו"ז בהקדמה (ב, א).

135) = במאורי אור (אות ח סעיף יב).

121) ראה לקו"ת חוקת ס, ב: „גבריאל המעורר הנשמות לעבודה כמ"ש בזח"ג ויקרא (דכ"ג סע"א) ובפ' שלח (דקע"א סע"ב)". אוה"ת מסעי ע' א'שצה. המשך מים רבים תרל"ו פקע"ו. סה"מ תרל"ז ח"א ע' ד.

122) תהלים קיט, סב. וראה זח"א פב, ב, צב, ב.

123) ראה רמב"ם הל' כלי המקדש פ"ד הי"ט. וראה גם ביאורי הזהר לאדמו"ר האמצעי מג, ב. ולהצ"צ ח"א ע' קיד. ח"ב ע' תרפא. ע' תרפת. ע' תרצג. אוה"ת ויצא קפת, א ובהערות וציונים שם (אוה"ת בראשית ח"ב תסא, ב) 124) בהבא לקמן – ראה אוה"ת תצוה שבערה I.

125) = בית ראשון (ראה משנה מגילה ט, ב וברש"י שם. תוס' נזיר מז, א – ד"ה וכו').

126) ראה משנה הוריות יא, ב וברש"י שם. רמב"ם הל' כלי המקדש פ"א ה"ח.

ובזוהר פ' פקודי שם נר' שיש בכגדי כהן ב' מדרי', בחי' אספה"מ ובחי' אספשא"מ¹³⁶, והוא דכללות ההפרש בין הפרסא שלמעלה מאצי' והפרסא שבאצי' ושמאצי' לבי"ע, דהפרסא שלמע' מאצי' היא בחי' אספה"מ שנק' אבני שיש טהור כו', וב' פרסאות הנ"ל הן בחי' אספשא"מ.

והענין, דהנה נת"ל¹³⁷ בענין כמים הפנים אל הפנים, שזהו בחי' אה"ר ואהב"ת הבאה ע"י הראי' וההסתכלות באוא"ס, וזהו בחי' החכ' שהיא בחי' ראי' כו', וידוע¹³⁸ דחכ' נק' זה, בחי' אספה"מ, וכמו משה נתנבא בזה כו'¹³⁹. אמנם, בחי' הפרסא שבין בינה לז"א, שע"ז מאיר אור הבינה בז"א, הרי כבר נת"ל¹⁴⁰ דבינה נק' ג"כ כה, כדמותינו¹⁴¹, בחי' שמיעה והשגה, שאינו תופס בהעצם, ה"ז בחי' אספשא"מ כו'. אך בזה גופא יש הפרש בין הפרסא שבין הבינה לז"א דהגילוי הוא מבחי' הבינה, ובין הפרסא שבין אצי' לבי"ע שהגילוי הוא מבחי' המל'.

ובעבודה הוא ההפרש בין אהוי"ר שכליים ובין אהוי"ר טבעיים כו'¹⁴². דאהוי"ר שכליים הוא שבא ע"י השגה והתבוננות כו'. ויש בזה ב' אופנים, אם שהעיקר הוא התגלות המדות¹⁴³, או שהעיקר הוא המוחין¹⁴⁴, וההפרש, אם ההתבוננות הוא בבחי' חיצוני' המוחין או פנימי' המוחין כו'. אך גם חיצוני' המוחין הוא בבחי' השגה ממש, שמשיג בטוב את הענין האלקי ומעמיק דעתו בזה, עד שבא לידי תשוקה גדולה ברשפי אש במדות שבלב באה' ויראה כו', והוא שכחות נפשו האלקי' הן בהתגלות גמורה כו', ופועל גם על הנה"ב שגם הוא ירצה באלקו', והיינו שכל הכחות של הנה"ב הן ג"כ לה, בשעת התפלה עכ"פ, מחמת הארת כחות נה"א שהן בהתגלות (וא"ז שפועל עליו בבחי' מקיף לבד, כי באופן כזה לא יפעל בנה"ב שירצה באלקות כו', כ"א זהו ע"י ההתלבשות דנה"א בנה"ב, דכחות הנה"א מלובשים בכחות הטבעיים דנה"ב, והיינו שההשגה אלקית היא בשכל הטבעי דנה"ב, גם הוא מבין ומשיג את הענין האלקי, ובהתפעלות האהבה דנה"א גם הוא מתפעל בהתפעלות אלקי כו', והו"ע החקיקה מבפנים שבנה"ב, שנעשה בבחי' ביטול כו'. וצ"ל שזהו מ"ש בסש"ב¹⁴⁵ דבבינוני הנה"ב הוא כישן, א"ז שמתבטל ממילא, כ"א ע"י שהעבודה היא בכחות הטבעי' כו', וה"ז בו בבחי' הרגש פנימי, שמשו"ז ה"ה מתבטל כו', ונק' כישן, מפני שאינו מתהפך בזה מהות הנה"ב, ויכול להיות חוזר וניעור, ע"כ ה"ז רק כמו ישן כו', אבל מ"מ זהו שהנה"ב מתבטל ע"י הרגש פנימי כו', והיינו שההשגה האלקית דנה"א היא בבחי' הרגש פנימי בנה"ב, שגם הוא מבין הענין האלקי, וכן האהבה האלקית היא בהנה"ב בבחי' הרגש פנימי, שגם הוא מתעורר באהבה כו'. ויש שצ"ל התעסקות יותר עם הנה"ב להבינו את הענין האלקי, ובפרט בהכחות פרטים

(136) אספה"מ .. אספשא"מ: = אספקלריא המאירה ..

אספקלריא שאינה מאירה.

(137) ע' אישט ואילך.

(138) ראה לעיל פשמ"ט ואילך. פשנ"ב ואילך (ח"ג ע')

תתקע ואילך. ע' תתקעו ואילך.

(139) ספרי ופרש"י מטות ל, ב.

(140) פשמ"ט ואילך (ח"ג ע' תתקע ואילך).

(141) בראשית א, כו.

(142) ראה תניא שש"ב פל"ט (נא, סע"ב ואילך). ועוד.

(143) אופן הא'.

(144) כנפיסקא שלאח"ז: „האופן הב' הוא שהעיקר הוא

המוחין”.

(145) פרק יג.

שלו, לפעול בהם ההכנעה והביטול כו', ומ"מ ה"ז רק כישן, מפני שאינו מתבטל בעצם מהותו כו'). וגם לאחר התפלה שמסתלק האור מהנה"ב, מ"מ, התגברות התגלות הנה"א הוא כ"כ בשעת התפלה וכ"כ הוא בבחי' הרגש פנימי בנה"ב, עד שעיקר חפצו ורצונו ועיקר התענוג שלו הוא לעבוד את ה' בכל הכחות שלו, ועניני עוה"ז אינו חפץ בהם, ועוד מאוסים בעיניו, כי הכחות הטבעי, הגם שלא נתהפכו בעצם מהותם, הרי נתבטלו ע"י התגברות הכחות דנה"א, שגם הם חפצם ותשוקתם הוא בעניני אלקו', ואין להם שום חפץ ותענוג בענינים הגשמי, רק כל חפצם הוא בעניני אלקו' דוקא כו'. והעיקר כאן הוא המדות דנה"א שהן בהתגלות, שהיא האה' ברשפי אש כו'. אך א"ז רק מדות לבד, היינו רק התגלות אהוי"ר טבעי לבד, דאז הוא בבחי' מקיף, וא"ז בבחי' הרגש פנימי, וא"ז רק לפי שעה כו'. וגם מה שפועל בנה"ב אין זה פעולה פנימית שלא ירצה בעניני העולם, ומכ"ש שימאס בהם, ושהתענוג שלו יהי' באלקות כו', רק בבחי' הסכם לבד, שמסכים אל הביטול דנה"א, או שמתבטל מן האו"מ דנה"א. וכ"ז רק לפי שעה כו'. וכאן הוא שהתגלות המדות הוא ע"י השגה גמורה באלקות, ועי"ז דוקא מתעורר באהוי"ר, שזהו בחי' הרגש פנימי, הן בההרגש האלקי שבהתבוננות הוא בהרגש פנימי, והן האהבה עצמה היא בתוכיות לבו בפנימיותו וכל לבבו ממולא מהאהבה שחפץ באמת באלקות כו'. וזה פועל בנה"ב ג"כ, שגם הלב בשרי רוצה באלקות, וממולא באהבה זו, שאין לו אהבה אחרת, היינו שאין לו רצון ותענוג בדבר אחר, כ"א באלקות כו'. וצריכים לומר שהחומריות שלו הוא בעצם בדקות, וגם נפשו האלקית אינו בבחי' גסות הרוח¹⁴⁶, במדרי' נמוכה, רק הוא באיזה מעלה ומדרי' עליונה כו'. והא בהא תלי', דמפני שהנה"א הוא באיזה מע' ומדרי' עליונה, אינו נתפס בגוף ונה"ב חומרי כ"כ כו', והיינו שבכללות מדריגתו בשרשו ומקורו ה"ה באיזה מע' ומדרי' עליונה כו' (ויש לפעמים אשר נשמה גבוה דוקא באה בגוף חומרי יותר¹⁴⁷) (מפני שביכולתו לתקן גם גוף גס וחומרי, ולכוונה זו נתלבש באופן כזה), ולזה צריכה הנשמה להתעלם, בכדי שתהי' נתפס בגשם כזה. אבל כאשר היא בהתגלות, הנה לפי אופן מע' ומדרי' הנפש, ולפי אופן התגלות שלה, לפי ערך כזה הוא התפיסא שלה כו').

והאופן הב' הוא שהעיקר הוא המוחין, והוא, שהמדות אינן בהתגלות כ"כ, וכ"ש שאינן במורגש, רק גילוי המוחין בהשגה גדולה באלקו' בריבוי השתל' המדרי' ובאופני הגילויים בכל מדרי' ומדרי' איך ובאיזה אופן הוא הגילוי כו', ואיך שהכל הוא בטל לגבי עצמות, דכולא קמי' כלא כו'¹⁴⁸, והוא בבחי' הנחה טובה במוחו (עס לייגט זעך באַ עם אָפּ דער ענין זייער גוט), דעם היות שזהו רק שמשגי בשכלו, וגם הוא בהביטול דעולמות והשתל', ה"ז מ"מ בבחי' הנחה טובה במוחו כו', שז"ע שיש לו השגה גדולה באלקו', דהיינו שגם בענינים שאינם בהשגה כ"כ, ה"ה משיג אותם בטוב, וכמו באופני הגילויים ובאופן הביטול כו', וההשגה היא לא ע"י לבושי השגה, כ"א בעצם הענין, שתופס בזה עצם ענין האלקי שמאיר בגילוי במוחו ולבו כו'. וזהו גילוי בחי' אור הבינה, היינו גילוי

146) ראה לקו"ת דרושים לר"ה סב, א. לעיל פקס"ב.

147) ראה גם לעיל פש"ג (ח"ג ריש ע' תתמב). וראה לעיל

פ"ש (שם ע' תתלד).

פער"ב (ח"ב ע' תמד. ח"ג ע' תשנט).

148) ע"פ דניאל ד, לב. זח"א יא, ב.

ההשגה, שהמוחין דנה"א מאירים בגילוי כו'. וגם מתפעל בזה בלבו בתוקף האהבה, רק שאינו בהתגלות ובמורגש כו'. וגם בנה"ב ה"ז פועל בעצם מהות הנה"ב, וגם אם הוא חומרי וגשמי יותר, ה"ה מתבטל ע"י גילוי אור המוחין, כשהן בבחי' פנימי' ובבחי' גילוי ממש כו'. ולא כמו באופן הא', בהתגלות המדות, שזהו שהחומרי שלו הוא בעצם בדקות כנ"ל, וגם שזה הוא ע"י התגברות התגלות דנה"א. וע"ה שא"ז מן המקיף לבד דנה"א, כ"א שפועל בו בהנה"ב כו', כנ"ל, מ"מ, זהו רק שההתגלות דנה"א פועל בו, דלהיות שהאהבה בנה"ב בעצם¹⁴⁹ מהותו מצ"ע, שהרי לא נהפך בעצם מהותו כו', ה"ז רק מה שההתגברות דנה"א פועל בו כמו בדרך הכרח, עם היות שהוא רוצה באלקות, כנ"ל, מ"מ, מפני שאינו בעצם מהותו מצ"ע, ה"ז כמו דבר הכרחי, ע"י כח עליון שפועל בו כו'. וע"כ הביטול שלו הוא רק כאשר הנה"א הוא בהתגלות, והיינו שעם הנה"א ה"ה ג"כ בטל, והיינו שהו"א¹⁵⁰ בטל, אבל זהו עם הנה"א דוקא, אבל אם לא יהי' התגלות הנה"א כ"כ, לא יהי' הביטול שלו כו'. ובאופן הב' הוא שמתבטל בעצם, ויש בו הביטול תמיד, כי הביטול הוא בו מצ"ע, שמשנתה בטבעו כו'.

תתקפר

וזוהו"ע חכמי¹⁵¹ לב¹⁵², דפי' בלקו"ת מהאריז"ל¹⁵³ שהן מוחין דאו"א המלוכשים בז"א, ונק' חכמי לב, שהן בבחי' לב אחד לאבש"מ¹⁵⁴, שכן הוא גם באופן הא' הנ"ל, שכל חפצו ורצונו הוא באלקות כו', ובפרט באופן הב', שנעשה הביטול בעצם המהות דנה"ב, ה"ה בבחי' לב א' לה' לבדו כו'. ועז"נ¹⁵¹ ואתה תדבר אל כל חכמי לב, ועשו¹⁵⁵ בגדי קדש כו'¹⁵⁶, שעושי' לבושים לכהן להיות גילוי בחי' הבינה בז"א, שזהו ע"י הלבוש והמסך שבין בינה לז"א כו' (וי"ל דבאצ"י הן בחי' כלים ממש, כמ"ש במ"א¹⁵⁷, ובבחי' אימא עילאה מקננא בכורסי¹⁵⁸ הן בחי' לבושים כו'), והיינו קיום המצות ע"י אהוי"ר שכלי', שע"י ממשיכים גילוי אור הבינה כו'.

ומדרי' הא' בלבושים¹⁵⁹ הו"ע ערש"מ¹³, שממשיכים גילוי רצה"ע, והוא ע"י העבודה דרעו"ד ואהבה בתענוגים כו'. והמדרי' הב' היא המשכת המוחין ע"י קיום המצות באהוי"ר שכלי' כו'. גם י"ל, דמדרי' הא' הוא לבוש התו', שגם התו' היא בחי' לבוש, כמ"ש¹⁶⁰ עוטה אור כשלמה, ונק' משל הקדמוני כו'¹⁶¹, והיינו שע"י התו' נמשך בחי' הראי' באלקו' כו', והמדרי' הב' הן לבושי' דמצות, וכמו השגת הנשמות בג"ע שהוא ע"י לבושי' המצות, וידוע¹⁶² דהלבושי' בגעה"ע הוא ע"י כוונת המצות, והיינו בחי' אהוי"ר הנ"ל. והמדרי' הג' היא בקיום המצות בקבעומ"ש ובהתגלות האה' המוסתרת, כמ"ש בסש"ב

(148) תקוני זהר ת"ו (כג, א). עץ חיים שער מזו (שער סדר אבי"ע) פ"ג.

(159) כאן הוא סיום הענין – „והן ג' מיני לבושי', שהן ג' בחי' פרסאות" (לעיל ע' א'שלה).

(160) תהלים קד, ב.

(161) שמואל"א כד, יד. וראה פרש"י: שמואל"א שם; משפטים כא, יג; מכות י, ב. תר"א מגילת אסתר צח, ב ואילך.

(162) ראה זח"ב שהובא בפנים (עמוד ב). שם רי, א"ב. תניא אגה"ק סכ"ט (קנ, ב). תר"א שמות נג, ג.

(149) בטעם: אוצ"ל: אינה בעצם.

(150) שוה"א: הגרשיים – להדגיש הענין.

(151) תצוה כה, ג.

(152) ראה אוה"ת תצוה ע' א'תרכג.

(153) טעמי המצות פ' תצוה (ד"ה מצות אפוד וחושן).

(154) = לאביהם (לאבינו) בשמים.

(155) תצוה שם, ד.

(156) ראה לעיל ע' א'שט.

(157) ראה אוה"ת שם ע' א'תרכ ואילך. סה"מ תרס"ה ע' קעא ואילך.

פט"ז¹⁶³. ועז"א¹⁵⁵ ועשו בגדי קדש, על כללות ישראל¹⁵⁶, והן בחי' הלבושים דמיכאל כה"ר הנז' בזהר פ' פקודי דרכ"ט ע"א, בחי' הלבושים דחסד דברי' (ובמדרי' פרטי' זהו בבחי' יצי' ועשי', וי"ל דזהו שע"י העבודה דעשי' מגיעים לבחי' הברי' כו'), והוא קיום המצות בפומ"מ בהתגלות האהמ"ס¹⁶⁴, שגם עי"ז ממשיכים אלקות, והוא המשכת הארת אצי' בבי"ע כו'. וע"כ, בלבושים אלו לא נאמר לקדשו, אלא לכהנו לי⁷⁷, והיינו מפני שאינו נמשך בזה גם מבחי' המוחין, רק הוא בחי' כהן ושירות, שנמשך הארת מל' דאצי' בבי"ע כו'.

וע"פ הנ"ל יובן מ"ש² ושבתה הארץ. דהנה, ארץ הוא בחי' מל'¹⁶⁵, וארוז"ל במד"ר¹⁶⁶ למה נק' שמה ארץ שרצתה לעשות רצון קונה כו', והיינו שהמל' היא תמיד בבחי' רצוא, וכמ"ש¹⁶⁷ למען יזמרך כבוד ולא ידום, נהו"ת קארי תדיר לנהו"ע כו'¹⁶⁸, וזהו מפני שבמל' אינו מאיר גילוי אור, ע"כ היא בבחי' רצוא תמיד כו'. אמנם, כאשר ממשיכים גילוי אוא"ס במל', אז היא בבחי' שביתה ונייחא. וזהו ושבתה הארץ, שביתה הארץ, בחי' מל', ע"י הגילוי דאוא"ס ב"ה כו'. וזהו כי תבאו אל הארץ, פי', כאשר תמשיכו גילוי האור בבחי' מל', תהי' ההמשכה שיהי' עי"ז שביתה הארץ כו'. וע"י מה הוא ההמשכה, עז"א שש שנים תזרע כו', והיינו ע"י תומ"צ שנק' זריעה¹⁶⁹, וכמ"ש¹⁷⁰ אור זרוע לצדיק, זרע הקב"ה תומ"צ כו'¹⁷¹. וכמו במצות בבחי' ערש"מ¹⁸, מקום הוא בחי' מל', וערש"מ, שממשיכים גילוי אוא"ס במל' כו'. ונמצא, מ"ש ושבתה הארץ, אין הכוונה שמיד יהי' שנת השביעית, כי צ"ל תחלה הששה שנים, רק או' שע"י ההמשכה תהי' השביתה ונייחא לארעא, וההמשכה היא ע"י הששה שנים כו'. וזהו שאו' בזהר⁴ ע"ז, זאת תורת העולה⁶, והוא שהמל' היא תמיד בבחי' עלי' ורצוא כו', וכאשר ממשיכים האור במל', דא הוא נייחא ודאי כו'. וזהו כי תבאו אל הארץ, כאשר תמשיכו גילוי אור א"ס במל', אז ושבתה הארץ כו'. וזהו ע"י שש שנים תזרע שדך, דהיינו תומ"צ, וגם זריעה היא עבודת הבריורים, תנא סדורא דפת נקיט החורש הזורע כו'¹⁷², דחרישה מרפי ארעא¹⁷³, בחי' ביטול כו'¹⁷⁴. ועי"ז ובשנה השביעית שבת שבתון יהי' לארץ כו'.

תתקפה

(169) ראה גם תו"א שמות שם.

(170) תהלים צז, יא.

(171) ראה תנחומא שלח טו. במדב"ר פי"ז, ה.

(172) שבת עד, ב. וראה לקו"ת בהר מ, ב.

(173) ראה מועד קטן ב, ב.

(174) ראה לקו"ת האזינו עה, ד ואילך.

(163) כא, ב ואילך.

(164) = האהבה המסותרת.

(165) זח"א לא, ב (תוספתא).

(166) ב"ר פ"ה, ח. וראה תו"א בראשית א, ג ואילך.

(167) תהלים ל, יג.

(168) ראה זהר ח"ב רנו, ב. קמ, רע"א. ח"א קעח, ב. עז, ב.

בס"ד. ש"פ במדבר, העת"ר

וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד כו', שאו את ראש כל עדת בני ישראל למשפחותם לבית אבותם כו' לגולגלותם כו' תפקדו אותם לצבאותם אתה ואהרן.² וצ"ל³ למה מודיע שהפ' נאמרה במד"ס באה"מ, מה נוגע זה, ולמה דוקא בפ' זו, הלא כל פרשיות התורה נאמרו במד"ס באה"מ, ולמה בפ' זו דוקא מודיע זאת. גם מ"ש למשפחותם לבית אבותם לגולגלותם, מהו כל האריכות הזאת, ומה המה הענינים האלו. גם מ"ש תפקדו כו' אתה ואהרן, צ"ל⁴ למה הי' צ"ל⁵ המספר ע"י משה ואהרן דוקא כו'. ולהבין כ"ז ילה"ק משנת"ל⁶ דבכללות ההשתל' יש ג' פרסאות כללי', וכמו באדם למטה יש ג' הבדלות כללי', הא', חצר הכבוד שמפסיק בין אברי הנשימה לאברי המזון, והב', מיצר הגרון שמפסיק בין המוחין למדות, והג', קרומא דחפיא על מוחא כו',⁷ כמו"כ למע' יש ג' פרסאות כלליות, דכפרטי' יש ריבוי פרסאות, כמשנת"ל⁸, אך בכללות הן ג' פרסאות. הפרסא הראשונה היא שבין למע' מאצי' ובין האצי', והוא מה שהכתר הוא בחי' פרסא בין המאציל לנאצלים, ופרסא זאת היא בבחי' אבני שיש טהור⁹, בחי' אספה"מ¹⁰, שע"י¹¹ מאיר גילוי או"א"ס כו'. ובעבודה הוא לבושי המצות שע"י רעו"ד, בחי' ערש"מ¹² כו'. והפרסא השני' היא בין הבינה לז"א, שע"י נמשך גילוי אור הבינה כו', והוא בחי' אספשא"מ¹³ כו'. ובעבודה הוא קיום המצות שע"י אהוי"ר שכלי' כו'. והפרסא¹⁴ היא בין אצי' לבי"ע, שע"י נמשך הארת המל' בבי"ע כו'. ובעבודה הוא קיום המצות בבחי' קבעומ"ש ובהתגלות האהבה המסותרת כו'.

והנה כל המסכים והפרסאות הנ"ל הכל הוא במדרי' הקדושה, ולא הי' מזה עדיין התהוות היכלות דנוגה והע"ש¹⁵ דנוגה, שמהם נמשך השפעת גשמי' מאד, והן כל הנבראים דעולם התחתון שהן בבחי' יש ממש, שזהו מבחי' הנוגה כו' (וגם בתחלת

1) המאמר מיוסד, כנראה, על ד"ה ולתוספת ביאור באוה"ת סידור ע' קנז ואילך*. ד"ה כמים הפנים לפנים באוה"ת בשלח ע' תפד ואילך. ד"ה שובה ישראל במאמרי אדמו"ר האמצעי שבת שובה ע' א'נו. ד"ה זכור במאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ב ח"א ע' קסז ואילך. ועם הוספות כו' – אוה"ת פ' זכור ע' א'תשפו ואילך**. ד"ה וידעת תרל"ב (סה"מ תרל"ב ח"ב ע' תכח ואילך)***. ד"ה לבאר הדברים ע"פ מי

2) במדבר א, א"ג (בדילוג).
3) ראה לקו"ת במדבר א, א ואילך. סה"מ תרס"ב ע' שי ואילך. המשך תרס"ו ע' שג.
4) = צריך להבין.
5) = צריך להיות.
6) ע' א'שח ואילך. ע' א'שלה ואילך.
7) ראה זח"ג קכת, ב (אד"ר).
8) ראה לעיל ע' א'ר ואילך. ע' א'רצצ.
9) חגיגה יד, ב.
10) = אספקלריא המאירה.
11) = שעל ידו.
12) = עושיין רצונו של מקום.
13) = אספקלריא שאינה מאירה.
14) והפרסא: אוצ"ל: והפרסא השלישית.
15) = והע' שרים.

1) והוא ד"ה וידעת היום במאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ד ע' קכג ואילך – עם הוספות וכו'.
2) ד"ה ראשית גוים עמלק תשכ"ג (סה"מ תשכ"ג ע' קכא ואילך), מיוסד, כנראה, על מאמר זה.
3) מיוסד, כנראה, על ד"ה ויחל משה באוה"ת תשא ע' א'תתקצא ואילך.
עוד מאמרים מניוסדדים, כנראה, על אוה"ת שם: ד"ה וידעת תרע"ח (סה"מ תרע"ח ע' שנד ואילך). תרצ"ב (סה"מ תרצ"ב ע' רנד ואילך). ד"ה משוך חסוך תשי"ה (סה"מ תשי"ה ע' 220 ואילך).

הברי' קודם החטא הי' בבחי' יש ממש, רק שקודם החטא היו מבחי' הטוב דנוגה, ולא היו מסתירים כ"כ על אלקות, וכמשנת"ל (ד"ה בא אל פרעה¹⁶). וי"ל דאז הי' הטוב דנוגה במדרי' גבוה יותר, ולכן לא הסתיר כ"כ כו'. וע"י החטא נעשה תערובות טו"ר כו'¹⁷. וגם עולמות ביי"ע הרוחני, ההיכלות הן בחי' טוב שבנוגה כו', וכמ"ש במ"א¹⁸, שכ"ז לא הי' התהוות כזאת ע"י הפרסאות הנ"ל, שהרי גם ע"י הפרסא שבין אצי' לבי"ע, נמשכים הכלים דמל' דאצי' שנעשי' נר"ן לבי"ע כו', והכלים הנ"ל, הגם שהאור הוא בהם במיעוט מאד, וכמשנת"ל¹⁹ המשל²⁰ מהתחלקות אור השכל בריבוי תיבות וצירופים כו', מ"מ, הרי יש בהם הארה מהאורות ממש, ואיך אפשר שיהי' מזה נבראים בבחי' יש ודבר נפרד והשפעת גשמיים כו'.

אלא²⁰ שבשביל זה הי' ענין שבירת הכלים דתהו, שנשברו הכלים ונפלו לנוגה דבי"ע כו'. תתקפו וידוע ענין שבירת הכלים, שזהו עד"מ פירוד האותיות²¹. דהנה, תיבה שלמה הרי מאיר בה אור שכל, וכמו בתי' אדון, שיושכל ויושג בה ענין האדנות, אבל כשנפרדו האותיות ונתפזרו להיות כל אות בפ"ע, הרי לא יובן ממנה שום שכל דענין האדנות כו'. ואינו דומה להתחלקות השכל בכמה תיבות, שמ"מ יש מאור השכל ממש בכל תיבה ותיבה, שמובן ממנה חלק מן השכל, משא"כ בפירוד האותיות, הרי אינו מובן בהאותיות כלל מן השכל. ומ"מ נשאר בחי' רשימו בעלמא בכל אות, כי מחמת שמתחלה היו מצורפי' יחד והי' ההשכלה מאיר בה, ע"כ גם בהפרדם נשאר איזה רשימו בכל אות, שכך הוא ענין הרוחני שמניח רושם כו'. וכמו ביהכנ"ס שחרב קדושתו עליו, וכמא²² והשימותי את מקדשיכם, קדושתן אע"פ שהן שוממין, כי דבר שבקדושה אינו נעקר ממקומו לגמרי כו'²³. וכך עד"מ זה יובן ענין שבה"כ, שהכלים בשלמותן היינו שהן כלים לאורות, כמו התי' שהיא כלי לאור השכל, אמנם שבה"כ הוא שנשבר כל כלי לכמה פירורים, שאזי נסתלקו מהם האורות עליונים דתהו, רק שנשארו בהם רפ"ח ניצוצין, שז"ע רשימו מהאורות שנשארו בשברי הכלים כו'²⁴. וע"י שבה"כ נעשו בבחי' יש, דכאשר היו כלים לאורות, היו בבחי' ביטול, וכמו המוציא אוכלין פחות מכשיעור בכלי, פטור אף על הכלי²⁵, מפני שהכלי טפילה לו, שהכלי היא טפל למה שבתוכה, וכמו"כ בכלים דתהו, הגם שלא הי' האור בהתלבשות ממש בהכלי, מ"מ הי' בהם אחיזת האור כו'. ולפשנ"ת לעיל (ד"ה נשא הב'²⁶) הישות דכלים דתהו הי' שרצו רק לקבל לעצמן ולא להשפיע כו', הרי הי' בהם

(16) ע' א'קל.

(17) ראה תו"א בראשית ה, ג ואילך. תורת חיים שם ל, ב ואילך. מאמרי אדמו"ר האמצעי בהר ע' תדש ואילך. סה"מ תרס"ב ע' ש ואילך. עת"ר ע' רמג. לעיל פנ"ג (ח"א ע' קכה). סה"מ תרפ"ב ע' שפג ואילך. תרצ"ב ע' קעו.

(18) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן אתהלך לאוניא ע' עה. אוה"ת ואתחנן ע' שצב. סה"מ תרנ"ה ע' רכד. עזר"ת ע' ריב. תש"ח ע' 82.

(19) ע' ארצ.

(20) בהבא לקמן – ראה אוה"ת סידור שבערה 1. וראה

סה"מ תרמ"ו ס"ע שט ואילך.

(21) ראה לקו"ת מטות פב, ג. סה"מ תרנ"ה ע' ל ואילך.

תרפ"ט ס"ע פט ואילך. תש"א ע' 19 ואילך. תש"ה ע' 97 ואילך.

(22) בחוקותי כו, לא. משנה מגילה כח, סע"א.

(23) ראה פרדס שער יד (שער המציאות) פ"א. אלשיך ר"פ לך לך. עץ חיים שער לד (שער תיקון הנוקבא) פ"ג. שער לה (שער הירח) פ"א. שער מז (שער סדר אבי"ע) פ"ו. תניא אגה"ק סכ"ז (קמו, א). סה"מ תר"ם ח"א ע' שמת. וש"נ.

(24) ראה עץ חיים שער יח (שער רפ"ח ניצוצין) פ"א. לעיל פקנ"ו (ח"ב ע' תיט).

(25) שבת פ"י מ"ה (צג, סע"ב). לקו"ת וסה"מ שבערה 21.

(26) תרד"ע – פרמ"ח ואילך (ח"ג ע' תרפח ואילך).

עכ"פ הקבלה לעצמן כו', וע"כ הי' הכלי מ"מ בבחי' ביטול אל האור כו'. וע"י שבירת הכלים נעשה הכלי בבחי' יש ומציאות ביותר כו'. ומזה נעשה בחי' ק"נ דבי"ע.

והו"ע הפרסאות דק"נ, שנק' כעין החשמל, וכמ"ש במאו"א²⁷ ערך חשמל, והן אותי המעלימים ומסתירים לגמרי, וכמשנת"ל²⁸ בענין לבושי עור הבהמה שהן בחי' העלם והסתר, עד שנעשה עי"ז השפעת גשמי' וכל הנבראים הגשמי' כו'. והנה, עצם ההתהוות הוא בכח הא"ס ממש, וההתהוות בפועל היא ע"י הארה האלקי' המהווה מאין ליש כו', רק שזהו ע"י התלבשות באותי' אלו. וכמו איהו וגרמוהי חד²⁹ לברוא בהם וע"י מאין ליש³⁰, שהאור הוא דוקא המהווה³⁰, רק בכדי שיהי' מציאות דבר, הוא ע"י הכלים כו', כמו"כ בכדי שיהי' מציאות יש ממש, זהו ע"י העלם והסתר אור האלקי באותי' ופרסאות דק"נ, באופן שלא יהי' נרגש האור האלקי בהנברא, ויהי' בבחי' מציאות יש כו'. ובזה יש כמה חילוקי מדרי' באופן התעלמות האור בעולמות בי"ע ע"י הפרסאות הנ"ל, דלפי אופן כזה הוא מציאות הנברא כו'. וכן כל ידיעה והשגה אלקי' שבהנבראים לאחר שנתהוו, הכל הוא ע"י הפרסאות. וכמו בהיכלות עליונים, הרי ידוע³¹ דכל קבלת אור וחיות המלאכים, דהיינו ההשגה האלקי' שלהם שזהו המזון שלהם, הכל הוא ע"י ההיכלות, כי מעמד ומצב המלאכי' הוא בהיכלות שבכל עולם, וכל הגילוי' שלהם הכל הוא ע"י ההיכלות כו', שהן מבחי' הטוב שבנוגה כו' כנ"ל. וכן הוא בהשגת האדם למטה, שאנו יודעים ומשיגים עניני אלקות ע"י הדברים הגשמי', שזהו ע"י הפרסאות הנ"ל, דהשגה זו היא באין ערוך כלל לגבי השגה אלקי' שלא ע"י הגשם כו'.

והנה³², יש שרש ומקור לשבה"כ דתהו גם בע"ס הגנוזות קודם שנתגלה כללות האצי' כו'. דהנה, הפרד"ס שער הצחצחות פ"ו כ', שהע"ס הגנוזות הן שרשי הכלים כו', וכ' א"כ כמו שבוע"ס הגלויות העצם מתפשט בהם, כן בשרשם העצם מתפשט בהם כו'. וכיון שיש שם שרש התהוות הכלים, א"כ, הי' גם שם שרש ענין השבירה שהיתה בבחי' הכלים דנקודים, דהיינו שהאור נסתלק מן הכלי ונכלל במקורו ושרשו, והכלי נשבר כו', וכמ"ש במב"ש ש"ב ח"ג פ"ו³³ שנו' שם ז' מלכין שבי"ס המקוריות ושרשיות לאצי' כו' (ועם היות שמדבר שם בענין השבירה בהה' פרצופים דכתר ואו"א כו', נר' שם היטיב הכוונה גם על הגנוזות כו'). ועמ"ש בת"ז תי' ס"ט דקי"ד ע"א³⁴ במחשבה דאיהו מוחא אופי הכי חב כו', דאיהו נביעו דאילנא דחיי, דאיהו אור קדמון אור צח אור מצוחצח כו', מובן מזה דשרש השבירה הוא בהגנוזות כו', וכידוע³⁵ דשבה"כ וחסא עה"ד הו"ע א' כו'. ומסיבת זה יכול להיות התהוות החכ' דאצי', שאם לא הי' השבירה, לא הי' משתלשל אוא"ס ב"ה כ"כ למטה מטה, דהיינו עד בחי' עשי', והחכ' נק' ג"כ עשי' קמי' ית', וכמ"ש³⁶

תתקפו

27 = במאורי אור.

28 ע' א'קת.

29 תקו"ז בהקדמה (ג, סע"ב).

30 ראה תניא אגה"ק סימן כ.

31 ראה לקו"ת שלח לו, ג ואילך. לז, ד. מאמרי אדמו"ר

הזקן תקס"ה ח"ב ע' תתו. אוה"ת נ"ך ח"א ע' תצו. המשך

תרט"ו ע' שכה. סה"מ אעת"ר ע' קס ואילך. לעיל ס"פ תטו (ע')

א'קס).

32 בהבא לקמן – ראה אוה"ת בשלח שבהערה 1.

33 = במבוא שערים שער ב חלק ג פרק ו.

34 דקי"ד ע"א: בתקו"ז שלפנינו: קטו, ב.

35 ראה סה"מ תרנ"ט ע' פת. תרט"ד ע' קפו ואילך. עת"ר

ע' שה. ע' שיט. סה"מ תרצ"א ע' שיט ואילך.

36 תהלים קד, כד.

כולם בחכ' עשית, שגם החכ' היא בחי' עשי' כו'³⁷, וכידוע דעולם האצ"י נק' עשי' דכללות³⁸, דזהו מחמת בחי' הכלים דאצ"י שהן בבחי' מציאות דבר כו'³⁹, וסיבת ירידה זו הי' ע"י השבירה שהיתה לפני האצ"י כו'. והיינו דכמו שהתהוות היש דבי"ע הוא ע"י שבה"כ, שנתהוו ע"י היכלות דנוגה המבדילים ומפסיקים, היינו שמסתיימים על האור שיהי' באפשר להיות התהוות היש כו', כמו"כ בחי' הכלים דאצ"י, סיבת התהוותם בבחי' מציאות דבר הוא ע"י השבירה בשרשי הספי' כו'. וי"ל דאפשר הכוונה על בחי' חיצוני הכלים שנת"ל (ד"ה זה יתנו⁴⁰) שהן בחי' לבושי' כו'. אמנם מובן מזה שיש גם פרסאות המבדילות למעלה מאצ"י, וכמ"ש בת"ז שם ואערב⁴¹ תמן חשך דאפסיק בין עילת העילות למו"ס⁴² כו', ועי"ז הוא התהוות בחי' הכלים דאצ"י כו'.

וכל זה הוא ע"י צמצום הראשון שהי' באו"א"ס, דהעלם הצמצום נושא שיהי' המשכת האור ע"י העלמות והסתרים דוקא, דשרש כל ההעלמות הן מהצמצום הראשון כו'. וגם ענין שבה"כ הוא ע"י הצמצום, כי להיות שהצמצום הוא בחי' גבו', נמשך מזה הגבורות דתהו בבחי' תוקף הישות והמציאות כו', וגם, כי טבע הגבו' להיות מזה פסולת, וכמו פסולת הזיעה שבא מן החום הטבעי, ובזה הוא שרש הפסולת דשבה"כ דתהו, וגם הוצרך להיות משו"ז ענין השבירה, בכדי להפריד הסיגים והפסולת כו', וכמ"ש במב"ש⁴³.

ומכל הנ"ל יובן דענין הצמצום הוא ב' ענינים⁴⁴, הא', להעלים את האו"א"ס הבל"ג שהי' מאיר בגילוי קודם הצמצום והי' ממלא כל מקום החלל כו'⁴⁵, וע"י הצמצום נתעלם להיות בבחי' העלם כו', והב', בהאור שנמשך בהעלמות, להיות בבחי' מדה וגבול, ולבוא בבחי' צמצום ומיעוט בהתלבשות בכלים כו', והיינו שכל גילוי אור הוא ע"י התלבשות דוקא, ולא יש בעולמות גילוי אור כמו שהוא בעצם שלא ע"י התלבשות כו'. ולעתיד הקב"ה מוציא חמה מנרתקה⁴⁶, ויהי' גילוי בלי לבושי', וכמ"ש⁴⁷ ולא יכנף עוד מוריך כו', אבל עתה, גם ברוכ"ד הגילוי הוא ע"י התלבשות כו'. וכמ"ש בפע"ח שער הק"ש פט"ו דעכשיו כל הגילויים הן מחיצוני' עתיק, והן ז"ת דעתיק המתלבשי' באריך ואריך מתלבש באו"א כו'. וגם⁴⁸ להיות ההמשכה דרך מסכים ופרסאות, שזהו בחי' העלם יותר מבחי' הכלים כו', וכמשנת"ל⁴⁹, ועוד יהי' פרסאות שע"י שבה"כ, שג"ז יש עד רום המעלות כו', כנ"ל, ויש בזה כמה חלוקי מדרי' בכללות ההשתל', אבל בכללוי' ה"ז בחי' העלם יותר מהפרסאות דס' השתל' כו'. וכ"ז הוא ע"י הצמצום לצמצם ולהעלים את האור כו'.

(43) = במבוא שערים (שבהערה 33 פרק ז).

(44) ראה לעיל ע' ארסח ואילך.

(45) ראה עץ חיים שער א (דרוש עגולים ויושר) ענף ב.

(46) נדרים ה, ב. ע"ז ג, סע"ב.

(47) ישע"י ל, כ. וראה תניא פל"ו (מו, א).

(48) המשך הפיסקא, והב', בהאור שנמשך בהעלמות, להיות בבחי' מדה וגבול, ולבוא בבחי' צמצום ומיעוט בהתלבשות בכלים כו' – „וגם להיות ההמשכה דרך מסכים ופרסאות וכו'”.

(49) ע' אקפג ואילך.

(37) ראה תניא פ"ב בהגהה. לקו"ת תזריע כא, רע"א.

(38) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן ענינים ח"א ע' א ואילך. ועם הגהות כו' – אוה"ת ענינים ע' עז ואילך. לקו"ת מסעי צה, א ואילך. סה"מ תרמ"ד ע' שכא. תרצ"ב ע' צז ואילך.

(39) ראה מאמרי אדמו"ר הזקן ענינים ח"ב ע' תקנז. אוה"ת ענינים ע' קכת. הגהות לד"ה פתח אליהו שבתו"א תרנ"ח ע' צד. לעיל סוף פ"ע (ח"א ריש ע' קעה).

(40) פתכ"א (ע' אקעז ואילך).

(41) ואערב: בתקו"ז שם: וערב.

(42) = למוחא סתימא.

תתקפה

וזהו מה שנא' בפ"ר⁵⁰ דק"ש הוי' אלקינו הוי'⁵¹, ב' שמות הוי' וש' אלקים באמצע, וידוע דש' אלקי' הוא בחי' צמצום כו', וכן קודם יגמה"ר נא' ב' שמות הוי'⁵² ופסיק טעמא בגווייהו⁵³. והענין הוא, דב' שמות הוי', הא', הוא ש' הוי' שבאוא"ס שלפה"צ⁵⁴, וכמא'⁵⁵ עד שלא נבה"ע ה' הוא ושמו לבד, ומבו' במ"א⁵⁶ דש' זה הוא ש' הוי', וכידוע שיש ד' אותיות הוי' גם באוא"ס שלפני הצמצום כו' (לבד בחי' שמו העצמי, דבעצמותו ממש הוא הוי' בלא אותיות, והוא אמיתת היותו כו'), וכמ"ש מזה בד"ה ועשית ח"ש רנ"ו⁵⁷, והב', הוא ש' הוי' שבאור הקו שלאחר הצמצום כו'⁵⁴. ובד"כ הוא ש' הוי' שבאוא"ס הסוכ"ע והש' הוי' שבהאור דממכ"ע כו'. וש' אלקים הוא בחי' הצמצום כו'. ונת' דהצמצום הוא בהב' מדרי' הנ"ל, וז"ע ש' אלקים הנא' באמצע, והיינו ב"פ הוי' ואלקי', והוא הוי' ואלקי' דבחי' אוא"ס הבל"ג, והוי' אלקים בהאור שבא בבחי' מדה וגבול בעולמות כו'.

והנה נת"ל (ד"ה ויהי הענין והחשך ויאר⁵⁸) דהאוא"ס הבל"ג לא נתעלם תוך העלם הצמצום, רק שנתעלם במקורו, והאור שבמדה וגבול הוא שבא בתוך העלם הצמצום כו'. וי"ל שזהו ע"ד⁵⁹ המבו' במ"א⁶⁰ בענין ד"ע וד"ת, שהוא דעת המשפיע ודעת המקבל, שהן שני הפכים, דדעת המקבל שהיא דעה תחתונה הוא, שהמקבל הוא בחי' יש, והכח השופע הוא אין, וכמו החכ' מאין תמצא⁶¹, הרי החכ' היא היש ודבר מה, והכח השופע עליו ומהווה אותו הוא האין. ולגבי הכח השופע הוא להיפך, שהחכ' פרטיות הנשפע ממנו הוא רק הארה בעלמא וכלא חשיבי לגבי העצמות, ונק' החכ' אין באמת, והעצמות הוא היש כו'. וכמו"כ בהתהוות כל העולמות המוגבלים מאוא"ס ב"ה מאין ליש כו', נק' אור האצי' בשם אין לגבי ב"ע שהם היש ודבר מה. ובאמת הוא בהיפך, שאצי' הוא אמיתית היש, כי הוא העצם, וכל דיירי ארעא כלא חשיבי⁶², שהן בחי' אין באמת כו'. ובאמת הרי ב' דעות הנ"ל ה"ה באלקות גופא, וכמ"ש⁶³ כי אל דעות ה' כו', והיינו דלגבי אוא"ס שלמעלה מבחי' מקור לעולמות, הדעה היא שלמעלה יש ולמטה אין כו', כי לגבי עצמות אוא"ס באמת כל העולמות אינם תופסים מקום וכלא חשיבי, שהן בבחי' אין ממש כו', אבל לגבי ההארה האלקית שהיא בבחי' מקור לעולמות, הרי היש תופס מקום, וא"א לומר שהוא בבחי' אין לגמרי כו', כ"א הדעה בזה הוא שהנברא הוא בחי' יש, ונתהווה מאין, דבר מלא דבר כו'⁶⁴. ועד"ז הוא בענין הצמצום, דלגבי האו"מ אין הצמצום נוגע

50 = בפרשה ראשונה.

51 ואתחנן ו, ד.

52 תשא לד, ו.

53 זח"א קנה, ב. ח"ג קלח, רע"א (אד"ר). וראה תו"א

בשלח סא, ד ואילך.

54 ראה לקו"ת דרושים לר"ה נט, סע"א ואילך.

55 פרקי דר"א פ"ג.

56 ראה גנת אגוז להר"י גיקטליא חלק הראשון שער

ההוי' (ד, א). הובא בשל"ה ד, ב ואילך. עבודת הקודש ח"א

פ"ב. פלח הרמון לרמ"ע מפאנו שער ד (שער עצמות וכלים)

פ"ב – הובאו באוה"ת יתרו ס"ע תתלה ואילך. סה"מ תרס"ח

ע' קפ ואילך. וראה רד"ה וידבר אלקים את כה"ד האלה לאמר

שנה זו (לקמן ח"ה ע' ותתקצה).

57 סה"מ תרנ"ו ע' שסג ואילך.

58 ע' ארסח ואילך.

59 בהבא לקמן – ראה מאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ב

ואוה"ת פ' זכור שבהערה 1.

60 ראה לקו"ת שמע"צ פג, א. מאמרי אדמו"ר הזקן

תקס"ג ח"ב ע' תשעה ואילך. מאמרי אדמו"ר האמצעי שמיני

עצרת ע' א'תשטו ואילך. המשך תרס"ו ס"ע רצא ואילך.

61 איוב כה, יב.

62 ע"פ דניאל ד, לב. זח"א יא, ב.

63 שמואל"א ב, ג.

64 ראה האמונות והדעות להרס"ג מאמר א. מורה

נבוכים ח"ב רפ"ג. המשך מים רבים תרל"ו פ"ל.

כלל, וה"ה לאחר הצמצום כמו שהוא לפני הצמצום ממש, כי לגבי האוא"ס הבל"ג אין הצמצום תופס מקום, וע"כ הוא נמצא לאחר הצמצום ממש כמו שהוא לפני הצמצום כו'. והגם שע"י הצמצום נתעלם האור, וההתעלמות היא שהוא כאלו אינו כו', וכמשנת"ל (ד"ה ויקרא⁶⁵), מ"מ, ה"ה נמצא כמו שהוא ממש גם לאחר הצמצום, ובידיעתו ית' ה"ה בגילוי ממש לאחר הצמצום כמו קודם הצמצום כו'. אמנם, לגבי האו"פ, הרי האור מתצמצם ומתעלם ממדרי' למדרי' כו'. והגם דאני ה' לא שנית⁶⁶ גם בהאו"פ, משום דכ"ז הוא בחי' העלם לבד, וכמ"ש בסש"ב פנ"א⁶⁷ שאור וחיות כדור הארץ החומרי הוא ממל' דמל' דעשי' שבתוכה מל' דיצי' כו' שבתוכן ע"ס דאצי' המיוחדות במאצילן ב"ה כו', והעלם וגילוי אין זה שינוי כו', כמ"ש במ"א⁶⁸, מ"מ, ה"ה בהעלם ע"י הצמצום כו'. משא"כ בהאו"מ, הרי ההעלם רק בידיעתנו לבד, היינו לגבי העולמות, והוא שהאוא"ס מעלים א"ע כבי', אבל לגבי האוא"ס, היינו בידיעתו ית', הוא בבחי' גילוי ממש כו'.

ואחר כל הנ"ל בריבוי הצמצומים והעלמות והסתרים בכללות ההשתל⁶⁹, הנה בכדי שיהי' גילוי אוא"ס בעולם, זהו דוקא ע"י היפך הצמצום המסתיר, שלא יסתיר ויעלים כלל. והו"ע אתהפכא חשוכא לנהורא⁷⁰, דחשך הוא בחי' הצמצום, ופי' חשך אינו דוקא שהוא דבר המחשיך, כמו חשך וערפל, כ"א שהוא בחי' התעלמות והסתר, וכמו כבוד אלקי' הסתר דבר כו'⁷¹, שאין זה שיש דבר המסתיר, כ"א שהדבר מתעלם ומסתתר מצ"ע כו', והיינו באוא"ס הבל"ג, שאינו מתעלם בחשך והעלם הצמצום, כ"א ענין הצמצום הוא שהאוא"ס מתעלם בעצמו, שאינו בבחי' גילוי כו'. וגם חשך הצמצום הוא שמעלים ומסתיר על האור כו', והוא בהאו"פ שבא בהתלבשות ובהעלם במסכים ופרסאות כו', כנ"ל. דבכ"ז צ"ל התהפכא חשוכא לנהורא כו', וכמו שא' בזהר בהקדמה ד"ד ע"א מאן מנכון די חשוכא מהפכין לנהורא וטעמין מרירו למיתקא עד לא ייתון הכא.

וביאור ענין מהפך מחשוכא לנהורא ומרירו למתקא⁷². הנה כתי'⁷³ ויקרא אלקים לאור יום ולחשך קרא לילה, וצ"ל הד' לשונות אור ויום חשך ולילה, דלכאנ' אור ויום הם דבר א', וכן חשך ולילה, אמנם מל' הפסוק משמע דאינו כן, שהרי אומר שקרא אלקים לאור יום, משמע שהם שני דברים, וקרא והמשיך את האור שיאיר ביום. אך הענין הוא, דאור וחשך הם חו"ג⁷⁴, אור הוא חסד, שהוא בחי' גילוי, וחשך הוא בחי' גבורה, שהוא העדר הגילוי כו' (והו"ע הוי' ואלקי', שהוא בחי' הגילוי ובחי' הצמצום להעלים ולהסתיר, וכמו שמש ומגן הוי' אלקי' כו'⁷⁵). והקב"ה קרא לבחי' אור דחסד שיאיר ביום, וכמ"ש⁷⁶ חסד אל כל היום כו'. ולילה הוא זמן החשך כו'. ובד"כ עוה"ז ועוה"ב הוא יום

(65) ע' אירלט.

(66) מלאכי ג, ו.

(67) עב, ריש ע"ב.

(68) ראה סידור עם דא"ח מת, ד ואילך. אוה"ת וארא ע'

בתקעז ואילך. סה"מ תר"ל ע' רלו ואילך. תרמ"ז ס"ע מז

ואילך. תרמ"ח ע' קס. ס"ע תלט ואילך. תר"ן ע' שפב ואילך.

תרנ"ה ס"ע ריו ואילך. הגהות לד"ה פתח אליהו שבתו"א –

תרנ"ח ע' עד.

(69) בהבא לקמן – ראה ד"ה שובה ישראל שבהערה 1.

וראה לעיל ע' ארנו ואילך. ע' ארסח ואילך.

(70) זהר שהובא לקמן בפנים.

(71) משלי כה, ב.

(72) בהבא לקמן – ראה סה"מ תרל"ב שבהערה 1.

(73) בראשית א, ה.

(74) ראה זח"ב כא, סע"א ואילך. אוה"ת בראשית ח"ג תצו,

א ואילך.

(75) תהלים פד, יב. וראה תניא שעהיוה"א פ"ד ואילך.

(76) תהלים נב, ג.

ולילה, דעוה"ז נמשל ללילה⁷⁷, שהוא חשך ולא אור, וגילוי דלעתיד נמשל ליום, וכדאי במדרש⁷⁸ אמתין עד שיאיר היום, דהיינו הגאולה דלעתיד כו'. וזשה"כ⁷⁹ להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות, פי', כי בקר שהוא בחי' יום נק' בש' חסד, ע"ש בחי' חסד אל שמאיר ביום כו', אבל בלילה הוא בחי' אמונה בלבד כו'⁸⁰. והיינו, כי יש ברכה והודאה⁸¹, דענין ההודאה הוא שמודה שהדבר הוא כן, הגם כי אינו משיג זאת בשכלו, שז"ע החשך והעלם הדבר ממנו כו', וכמו"כ ענין האמונה הוא בדבר שאינו מושג כו'. וזהו ואמונתך בלילות, דעוה"ז שנמשל ללילה, שבה חשך כפול ומכופל, ואינו מאיר גילוי אלקותו ית' בגילוי לעין כל, שהרי בה' נברא העוה"ז, וכמ"ש⁸² בהכראם, בה' בראם כו'⁸³, והיינו דהתהוות העולמות הוא מבחי' המל', שהיא רק הארה לבד, ובנין המל' הוא מהגבו'⁸⁴, דבכדי שיהי' הארה זו שיהי' בבחי' מקור לעולמות, צ"ל ריבוי צמצומים כו', וכמשנת"ל⁸⁵ בענין וגבורתך ידברו כו'⁸⁶, וגם הארה זאת היא מתעלמת ומסתרת כו', וכמשנת"ל⁸⁵ באורך, וע"כ למטה הוא בחי' העלם והסתר, שאינו מושג האור האלקי, ולא נשאר רק בחי' אמונה לבד כו'. וידוע דבאמונה יכול להיות שלא יהי' בבחי' הרגש פנימי כלל, וכמו גנבא אפום מחתרתא כו'⁸⁷, דבהשגה, הרי מאיר האור בגילוי ובבחי' הרגש פנימי כו', משא"כ באמונה יכול להיות בבחי' העלם לגמרי, והיינו שהגם שהוא מודה, ומ"מ יהי' ח"ו היפך אלקו' כו'. וזהו ע"י הפרסאות דק"נ המעלימים ומסתירים לגמרי כו', כנ"ל. אך הנה כתי'⁸⁸ נר ה' נשמת אדם⁸⁹, שנש"י נמשלו לנר, דכמו שהנר מאיר את חשכת החשך הגשמי, כן נש"י שנמשלו לנר הם המאירים את זמן החשך שנמשל ללילה, והיינו שע"י עבודתם הם ממשיכים בחי' ש' הוי' שיאיר בש' אלקי' כו'. דברה"ע הי' ע"י ש' אלקי' המסתיר על האור דש' הוי' בכדי שיוכל להיות ההתהוות כו', ומזה הוא בחי' החשך וההסתר למטה כו', אבל נש"י ממשיכים גילוי ש' הוי'. והו"ע הברכה, ברוך אתה הוי', להיות גילוי ש' הוי' בעולם כו'.

והענין הוא, דהנה ידוע⁹⁰ דהוי' ואלקים הן בחי' אורות וכלים, דש' הוי' הוא שרש האורות, וש' אלקים הוא שרש הכלים. וכנ"ל⁹¹ דש' אלקים בשרשו הוא הצמצום הראשון שהי' באו"ס, שמזה נתהוו הכלים, דבשרשן הוא בחי' נקודת הרשימו, מקור הכלים כו', וכמשנת"ל (ד"ה ויהי ביום השמיני⁹²), וש' הוי' הוא אור הקו הנמשך מאו"ס

תתקצ

ואילך. ע' תתצו. ביאורי הזהר להצ"צ ח"א ע' שצו ואילך. ד"ה כבוד מלכותך תשי"ב (סה"מ תשי"ב ע' קמג ואילך).
 (85) פשלה' ואילך (ח"ג ע' תתקלד ואילך).
 (86) תהלים קמה, יא.
 (87) ברכות סג, א (ע"פ גירסת העין יעקב). וראה לקו"ת ואתחנן ז, א. שער האמונה בהקדמה (ו, א). סהמ"צ להצ"צ מו, א. סה"מ תרפ"ז ע' קב. תש"ט ע' 110.
 (88) משלי כ, כז.
 (89) ראה לקו"ת ואתחנן א, ב.
 (90) ראה תניא שעהיוה"א ספ"ד. תו"א יתרו טט, ד. לקו"ת בלק עג, ב. סה"מ תר"ל ע' רלו ואילך. תר"ן ע' שפג ואילך.
 תרנ"ז ע' מו ואילך.
 (91) ע' אישדמ.
 (92) ע' אירפב.

(77) ראה חגיגה יב, ב.
 (78) מדרש תהלים לו, י. ילקוט שמעוני תהלים רמז תשכו.
 וראה אוה"ת שמות ע' ש ואילך. סה"מ תרל"ב ע' כ ואילך. ע' כו ואילך.
 (79) תהלים צב, ג. וראה גם סידור עם דא"ח קפט, א. פירוש המלות פקכ"ה (פא, ב ואילך).
 (80) ראה גם תו"א מגילת אסתר צד, ד. מאמרי אדמו"ר האמצעי נ"ך ס"ע תטו ואילך.
 (81) ראה תו"א שם צז, א. א. קכא, ד. לקו"ת מסעי פט, א. דברים א, א. עקב טז, סע"ד ואילך.
 (82) בראשית ב, ד.
 (83) מנחות כט, ב. ב"ר פי"ב, ב. פרש"י עה"פ.
 (84) ראה עץ חיים שער לד (שער תיקון הנוקבא) פ"ה. מאמרי אדמו"ר הזקן הנחות הר"פ ע' קפו. תקס"ה ס"ע תתפב

אחר הצמצום ומתלבש בנקודת הרשימו ובהכלים דא"ק ועקודים וכלים דאצי, שבזה מתעלם האור ומתמעט ממדרי' למדרי' כו'. ועיקר פעולת הכלים הוא בעולמות ביי"ע, שנתמעט עיי"ז האור ביותר, עד שנעשה מקור ליש כו', וכמשנת כ"ז בד"ה הנ"ל, וגם עוד זאת שנמשך האור ע"י כמה מסכים ופרסאות המעלימים על האור כו', כמשנת"ל. ועיי"ז עבודת האדם, להמשיך גילוי ש' הוי' שיאיר בגילוי ממש תוך הכלים והעולמות, עד שגם למטה יהי גילוי אור כו', והיינו עיי"ז עבודתו לברר ולזכך את החשך שלו ולהאיר אור נפשו האלקי' כו'.

דנה, הנה"א נתלבש בנה"ב, והיינו שהכחות האלקי' נתלבשו בכחות טבעי', וכל השגה אלקי' היא בשכל הטבעי, וכה"ג בכל הכחות כו', שזהו שהכחות דנה"א באו בהגשמה בהתלבשות זאת, שאין ההשגה דנה"א באלקו' למטה כמו שהיא למע', שהנשמה עצמה משגת אלקו', שהיא השגה אלקי' ממש, ולמטה ה"ה בבחי' השגה טבעי', שהתפיסא דאלקו' היא באופן אחר לגמרי. וזהו עד"מ כמו תפיסת האור בהכלי, דהיינו מה שהכלי תופסת האור, שהאור בא בהגשמה כו'. ובפרט בהשגה טבעי' דנה"ט שהוא מק"נ, וביותר כשנתפס בחומרי', שמעלים ומסתיר על האור דנה"א, שהן כדוגמת המסכים המבדילים כו'. וזאת היא עבודת האדם, להסיר ההעלמות וההסתרים שבנפש, שלא להמשך אחרי הטבעי' והחומרי', ולהכניע ולכוף א"ע בכל פרט, שבזה מסיר כללו' ההעלמו' וההסתרי' מהנפש. והוא ראשית העבודה, לצאת מעניני החומרי' שלו, והו"ע שכחי עמך כו'⁹³, שבזה מסיר באמת חומרי' הגסות דנה"ב כו'. וכמו"כ מסיר ההעלמות וההסתרים שבעולם, כי גם את העולם נתן בלבו כו'⁹⁴. וגם לברר ולזכך הכחות טבעי' שלו. והוא עיי"ז התגלות הנה"א בהשגה והתבוננות אלקי, שזהו פועל הביטול בכחות הטבעיים שלא יהיו בחומריות, ואדרבא, יהיו ג"כ לאלקות⁹⁵ כו', וגם שיזדככו מחומריותם בעצם ויהיו כלים לאור הנשמה כו'. וכמו חומר המוח שהוא כלי לאור השכל, הרי עיי"ז ההתעסקות בענינים שכלי' מזדכך חומר המוח ונעשה כלי יותר לאור השכל כו'⁹⁶, וכמו"כ הוא בעבודה, שעיי"ז היגיעה וההתעסקות בהכחות הטבעי' שלו בעניני אלקות, ה"ה מזדככים ונעשים כלים לאור אלקי כו', ובשקידתם בעבודה מזדככים ביותר ונעשי' יותר כלים לאור הנשמה ואור האלקי, הכל במדרי' עליונות יותר כו' (ובפנימי' הכוונה הוא שנעשי' כחות אלקית, וכמשנת"ל ד"ה פדה בשלום נפשי⁹⁷).

והנה⁹⁸ ידוע דעיי"ז בירור וזיכוך הנה"ב נעשה עלי' בנה"א, והעלי' הוא שמתעלי' מבחי' גרמוהי לבחי' חיוהי, דשרש הנשמות הוא מבחי' גרמוהי, בחי' פנימי' הכלים כו', ועיי"ז העבודה למטה מתעלים בבחי' איהו וחיוהי חד⁹⁹, שהו"ע לאשתאבא בגופא דמלכא כו'⁹⁹, וכמ"ש בתו"א ד"ה זכור ושמור בדבור א'¹⁰⁰. ועיי"ז מעורר כן למעלה, שיזדככו

ע' שדמ. תרצ"א ע' קסא. תרצ"ב ע' תכ.

97 שנה זו – פשע"ז (ח"ג ע' א'מו).

98 בהבא לקמן – ראה אוה"ת שה"ש שבעה ערה 1.

99 זח"א ריז, ב.

100 יתרו עא, א.

93 תהלים מה, יא.

94 לשון הכתוב – קהלת ג, יא (ושם: בלבם). וראה לקו"ת

במדבר ה, ריש ע"ב.

95 לאלקות: אוצ"ל: כלים לאלקות.

96 ראה גם לעיל פנ"ה. פרצ"ד (ח"א ע' קלג. ח"ג ס"ע

תתיד ואילך). וראה סה"מ תרס"ג ח"א ס"ע ד ואילך. תרע"ח

הכלים דע"ס ויתעלו ממדרי' איהו וגרמוהי חד למדרי' איהו וחיוהי חד, והיינו שהכלים יהיו כמו האור ממש, וכמו כלי החכ' שנק' ג"כ חיוהי¹⁰¹, וכמו בת"ת שהכלי היא ג"כ ש' הוי'¹⁰², כן יהי' עליית הכלים שיהיו כמו האור כו' (וי"ל שז"ע שילוב אד' בהוי' שנת"ל ד"ה מצה זו¹⁰³), ועי"ז ה"ה בחי' כלים לאור עליון יותר, והיינו להאור שלמע' מהכלים כו'.

וזהו⁹⁸ וש' אלקי' בגבו' כו'¹⁰⁸, אך האורות הם מש' הוי' כו'¹⁰⁹, וההפרש הוא, דש' הוי' הוא בחי' גילוי, ושאר השמות הן בחי' העלם, ומעלימים על האור דש' הוי' כו', ושמו דרך הוי' הוא להמשיך יחוד האור בכלי, והיינו שהאור יהי' בגילוי בהכלי, והכלי לא יעלים על האור כו', וזהו ע"י שהכלי מתהפך ונעשה ג"כ כמו האור, עי"ז מאיר הש' הוי' בגילוי ממש כו', והגילוי הוא מ"מ ע"י הכלי, דהיינו בבחי' או"פ, ומאיר בזה האור כמו שהוא, בלי שום העלם, רק כמו שהוא בעצם¹¹⁰, והכלי אינה מעלים על האור, ומאיר בגילוי כמו שהוא כו', והוא גילוי האו"פ, רק שמאיר בגילוי כמו שהוא בעצם כו'. וזהו שהנשמות הן נר הוי', שממשיכים את הש' הוי' שיהי' בגילוי ממש כו'.

תתקצא

וזהו מאן דמהפך חשוכא לנהורא, שמהפך לאור חשכת הגוף והנה"ב וחשכת העולם, ועי"ז ממשיך ש' הוי' שיאיר בגילוי בעולם כו', שהרי ע"י הצמצום הוא שהגילוי שבעולמות הוא רק כמו שהאור בא בהתלבשות כו' כנ"ל, ועי"ז שמברר ומזכך החשכות שלו, שהכחות הטבעים נעשים כלים לאור אלקי כו' כנ"ל, נעשים הכלים למעלה שיהי' כמו האור, ומאיר בהם אור העצמי, והכלי אינו מעלים, שיהי' גילוי האור כמו שהוא בעצם כו'.

וענין מרירו למיתקא הוא¹¹¹, כי יש שקדים המרים ושקדים מתוקים¹¹², ונדוע כי אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה כו'¹¹³, ונמצא כי יש בשורשן ג"כ ב' מיני השפעה, כי שוקד הוא ל' השפעה, וכמו כי שוקד אני על דברי כו'¹¹⁴, והיינו שבהשתל' יש ב' מיני המשכות, והן בחי' חו"ג, חסד הוא בחי' מתיקות, וגבו' בחי' מרירות כו'. והענין הוא, דהנה כתי'¹¹⁵ ביום ההוא יהי' הוי' אחד ושמו אחד, וארז'¹¹⁶ אטו האידינא לאו אחד הוא, ותי'¹¹⁷ על ה' אחד, לא כעוה"ז העוה"ב, בעוה"ז על הטוב מברך הטוב והמטיב, ועל הרעה מברך דיין האמת, אבל עוה"ב כולו הטוב והמטיב, ועל ושמו א' תי'¹¹⁸, עכשיו לא

110) ראה ד"ה ונחה תשכ"ה (סה"מ מלוקט ח"ב ע' נא. בהוצאה החדשה – ח"ג ע' קצד) הערה 60.
111) בהבא לקמן – ראה סה"מ תרל"ב שבהערה 1. וראה גם ד"ה זאת חוקת תשכ"ו (סה"מ תשכ"ו ע' קמו ואילך) שמיוסד, כנראה, על אוה"ת תשא שבהערה 1 בשוה"ג.
112) ראה מעשרות פ"א מ"ד. חולין כה, ב.
113) ראה ב"ר פ"ו, ו.
114) ירמ" א, יב.
115) זכרי' יד, ט.
116) פסחים ג, א.
117) = ותירצו.
118) = תירצו.

101) ראה לקו"ת מטות פז, סע"ד. לעיל פ"ה (ח"א ע' יא).
102) ראה תו"א נח, סע"ב ואילך.
103) ע' ארסג.
104) וירא יח, יט.
105) שבועות לה, א. רמב"ם הל' יסודי התורה פ"ו ה"ב.
106) ראה תו"א נח, שם. שמות מט, ד. בא ס, א. לקו"ת הוספות לויקרא נא, ג. סה"מ תרמ"ג ע' עה ואילך.
107) ראה זח"ג סה, א. פרדס שער כ (שער השמות) פ"א. פ"ה. עץ חיים שער מד (שער השמות) פ"ו.
108) ראה זח"ב פג, ב. פרדס שם פ"א. פ"ז. עץ חיים שם.
109) תו"א נח שם. בא שם. סה"מ תרמ"ג שם.

כמו שאני נכתב אני נקרא, נכתב בש' הוי' ונק' בש' אד', ולעתיד נכתב בש' הוי' ונק' בש' הוי'. והיינו, כי ב' שמות הוי', הא' הוא שלמע' מהשתל', והב' הוא ש' הוי' דהשתל', והן בחי' סוכ"ע וממכ"ע, ובשרשן, ש' הוי' הא' הוא האוא"ס שלפה"צ, וש' הוי' הב' הוא האור שבא ע"י הצמצום לפ"ע העולמות כו', וכנ"ל. ועכשיו הוא ההמשכה מש' הוי' דהשתל', ובה יש ב' המשכות דבחי' חו"ג, וע"כ על הטובה מברך הטוב והמטיב, על החסד והטוב שמטיב כו', ועל ההיפך מברך כו', על השפעת בחי' הגבו' כו'. וזהו ג"כ שעכשיו נכתב בהוי' ונק' באד', דש' הוי' דס' השתל' המשכתו הוא ע"י ש' אד', שהוא בחי' הצמצום וההעלם דאנת אשתמודעא אדון על כולא כו'¹¹⁹, והוא בחי' העלם הכלים והעלם המסכים להיות מציאות היש כו'. וגם, הוי' ואד' הן בחי' רחמים ודין כו', דהוי' הוא בחי' רחמים (והן בחי' הרחמים דס' השתל' כו'), ואד' הוא ל' דין, רק דאל"ף שבאד' הוא ממתיק את הדין דאד' כו', כי שרשו מבחי' אלף דאהי' כו', וכמ"ש במ"א¹²⁰. אבל לעתיד כולו הטוב והמטיב, כי לעתיד יאיר גילוי ש' הוי' דלעילא שלמע' מהשתל', כי הצמצום לא יעלים ויסתיר לעתיד, ויהי' בגילוי בחי' האוא"ס שלפה"צ כו', וכן בכללות ההשתל' יהי' גילוי בחי' עצמות אוא"ס ב"ה, דלית שמאלא בהאי עתיקא¹²¹, שאין שם בחי' גבו' כלל, והגבורות הן ג"כ חסדים, והן בחי' תגבורת החסדים כו'. ולכן לעתיד נכתב בש' הוי' ונק' ש' הוי', והיינו שהגילוי דש' הוי' דלעילא יהי' ע"י ש' הוי' דלתתא, שלא יהי' שום העלם והסתר, ויהי' הש' הוי' דלעילא בבחי' גילוי ממש כו'. וגם יהי' בבחי' או"פ, שז"ע שיאיר ע"י ש' הוי' דהשתל', שהוא בחי' או"פ, ויהי' הגילוי בבחי' פנימי' כו'. וזהו שיהי' כולו הטוב ומטיב, מפני שיהי' גילוי ש' הוי' דלעילא, דלית שמאלא בהאי עתיקא כו'. והמשכה זו הוא ע"י דטעמין מרירא למיתקא, שגם השפעת הגבו' שבס' השתל', טועם למיתקא, שאומר גם זו לטובה¹²², וא"כ אין כאן ב' השפעות, מאחר שטועם גם מרירו למיתקא, ע"ז נמשך גילוי עצמות אוא"ס שלמעלה מהשתל', דכולא טוב כו'.

תתקצב

וְז"ש¹²³ כי נר מצוה ותו"א¹²⁴ ודרך חיים תוכחת מוסר¹²⁵, דמצות הן בחי' נר וכלי, דרמ"ח פקודין רמ"ח אברי' דמלכא¹²⁶, שהן בחי' אברי' וכלי' דז"א כו'. ותו'¹²⁷ הוא בחי' אור המאיר ומתלבש בהכלים כו', והן בחי' ש' אד' וש' הוי' כו'. ודרך חיים הוא בחי' הדרך ומבוא לחיים העליונים, בחי' חיים עצמי' שלמע' מהשתל' כו'. והוא למע' מהתו' הנק' עץ החיים¹²⁸, דהיינו בחי' האור המאיר בז"א כו'. והוא כענין מ"ש¹²⁹ היש בה עץ אם אין, ואי' בזהר שלח דקנ"ח ע"ב דקאי על מ"ש¹³⁰ היש ה' בקרבנו אם אין, דפי' באד"ר דקכ"ט ע"א דשאלתם הי' אם ההשפעה שלהם הוא מבחי' ש' הוי' דז"א, או מבחי' אין, שהוא בחי' ש'

1 (123) בהבא לקמן – ראה אוה"ת חנוכה שבהערה 1

(תתתמה, א).

(124) = ותורה אור.

(125) משלי ו, כג.

(126) ראה תקו"ז תיקון ל (עד, א). תניא רפכ"ג.

(127) = ותורה.

(128) משלי ג, יח (ושם: עץ חיים היא).

(129) שלח יג, כ.

(130) בשלח יז, ז.

(119) תקו"ז בהקדמה (יז, ב).

(120) ראה סידור עם דא"ח קנת, ב ואילך. רלו, ג ואילך.

אוה"ת בראשית תקנ"ג, ב. האוינו ע' א'תרעא. שבת שובה ע' א'תעו. ענינים ע' ר. ביאורי הזהר להצ"צ ח"ב ע' תתקד. סה"מ תרכ"ט ע' ז. תרל"ב ח"ב ע' תל"ג.

(121) זח"ג קכט, א. ועד"ז שם רפט, א. וראה תו"א יתרו

עב, ג.

(122) תענית כא, א.

הוי' דלעילא, בחי' הכתר כו', וזהו ג"כ אם יש בה עץ, בחי' ש' הוי' דז"א הנק' אילנא דחיי, אם אין, הוא בחי' ש' הוי' דלעילא, הנק' מקור החיים כו', וכמ"ש¹³¹ כי עמך מקור חיים, בחי' עד שלא נבה"ע הי' הוא ושמו בלבד כו'⁵⁵. וזהו בחי' דרך החיים שלמעלה מבחי' עץ החיים כו'. ועז"א ודרך חיים תוכחת מוסר, שע"י תוכחת מוסר, שמקבל באהבה, מפני שיודע שזהו לטובתו, שע"י¹³² זיכור ונקיון נפשו, ע"י נמשך בחי' דרך חיים, דלית שמאלא בהאי עתיקא¹²¹, שבאמת נעשה כולו טוב, והגבו' הן בחי' תגבורת החסדים כו'.

והענין בעבודה¹³³, דהנה כתי'¹³⁴ בית יעקב לכו ונלכה באור הוי', פי', בית יעקב הם הנשמות השפלות והנמוכות שבישראל, דיעקב הוא ל' עקב¹³⁵, שהן מדרי' התחתונות שבנשמות, שהן בבחי' גסה"ר, שהרוחני' שבהם הוא בבחי' גסות כו'. וגם כענין שנא'¹³⁶ עון עקבי יסובני, והוא כענין אפי' נחש כרוך על עקבו¹³⁷, דהיינו לפי שהנשמה היא מבחי' עקביים, שהיא הבחי' היותר תחתונה במדרי', ע"כ הנחש הוא היצה"ר¹³⁸ כרוך עליו ביותר, דהיינו שמקושר מאד בתאוות נפשו הבהמית וגופו ומדותיו הטבעי', ואינו יכול לצאת מהם, עד שאינו מועיל לו כלל ההתבוננות ליפרד מתאוות גופו ולהיות לבו מתלהב לדבקה בו ית', וגם שמבין ברוח כינתו איך דכולא קמי' כלא כו'⁶², ואיך שהוא ית' יחיד ומיוחד, ואיך כי לו יאתה לדבקה בו ולהבטל אליו מכל וכל כו'¹³⁹, מ"מ, אין אור האה' מאיר כלל בלבו, מחמת רוב התקשרותו ביותר בהחומר גופני כו' (וגם מה שמבין ברוח כינתו כו', הוא בבחי' חיצוני' לגמרי, שאינו נקלט במוחו ואינו נכנס ללבו רק ידיעה חיצוני' ושטחי' לבד כו'), וזהו מפני שהוא מבחי' עקביים, אשר ע"כ הנחש כרוך על עקבו כו'. והו"ע סרכות הריאה, שנסרך ונדבק מאד בחומרי' הגוף כו', וכמ"ש בלק"ת ד"ה מי אל כמוך¹⁴⁰. ומ"מ או' בית יעקב לכו ונלכה כו', דגם בית יעקב, שהם נשמות הנמוכות בבחי' הריחוק בתכלית, הנה אדרבא, מחמת הריחוק הגדול, יש להם תקומה נפלאה, להיות כי מפני גודל עוצם ריחוקם, כשמשפיל א"ע והוא במרירות גדולה על הפחיתות שלו ומעורר ר"ר על נפשו, ה"ה מעורר בחי' רחמים העליוני', בחי' רחמים פשוטים שלמע' מהשתל' כו'. וכידוע בענין הרחמים שיש בזה ב' מדרי', הא', הרחמים שמצד הדעת וההרגש, והן למע' בחי' הרחמים דס' השתל' כו', והב', בחי' רחמים פשוטים שלמע' מהשתל', שאינם מצד ההרגש, רק מפני שטבע המרומם להיות נמשך אל השפל כו', וע"כ עיקר הרחמים הוא דוקא על השפל במדרי'¹⁴¹. וע"כ, דוקא על בחי' בית יעקב נופל הרחמנות יותר, להיות שזהו בחי' ומדרי' נמוכה ביותר, וירדה ונתפסה בחומרי' הגוף ונה"ב ביותר, שזהו ירידה אחר ירידה, כי לא די שירדה בירידת המדרי', אלא אף גם זאת שנתלכשה בבחי' גלות כו', שע"י נופל הרחמנות יותר מעל נשמה שלא ירדה כ"כ כו'.

תתקצב

(131) תהלים לו, י.

(132) שעי"ז: אוצ"ל: שע"י נעשה.

(133) בהבא לקמן – ראה אוה"ת חנוכה שבהערה 1

(תתמג, ב ואילך). וראה מאמרי אדמו"ר הזקן אתהלך לאזניא ע' סו.

(134) ישעי' ב, ה.

(135) תולדות כה, כו ובפרי"ש.

(136) תהלים מט, ו.

(137) ראה ברכות ל, ב.

(138) זח"א לה, ב.

(139) ראה תניא פט"ז (כא, ב).

(140) לקו"ת דרושים לר"ה סב, א ואילך.

(141) ראה מאמרי אדמו"ר האמצעי עקב ע' שיא ואילך.

תורת חיים בשלח קעא, ג. לעיל פר"ל. פרל"ה (ח"א ע' תרמג.

ע' תרנג ואילך). לקמן ח"ו ע' וא"ש ואילך. סה"מ תרנ"ה ע'

קח ואילך. תרס"ה ע' מט ואילך.

ש"פ במדבר, העת"ר

א'שנא

וע"כ, כאשר מעורר ר"ר על נפשו, ממשיך מבחי' יגמה"ר, שהן בחי' רחמים פשוטים דעצמות אוא"ס ב"ה. ועי"ז בית יעקב לכו ונלכה באור הוי', והיינו בבחי' האור דש' הוי' שבעצמות כו'. וי"ל באור הוי' היינו בהאור דש' הוי' דהשתל', ועי"ד בי נשבעתי נאום הוי'¹⁴², במה שמלוּבש בש' הוי' כו'¹⁴³, והיינו בחי' עצמות אוא"ס שלמע' מהשתל' כו'.

ובכדי להיות התעוררות רחמים, היינו שיעורר ר"ר על נפשו, צ"ל תוכחת מוסר, והו"ע הביטוש שיבטש את עצמו, ויהי' רע בעיניו השפלות והפחיתות שלו, ובפרט עוצם ריחוקו יהי' רע בעיניו מאד, ויהי' נבזה ושפל בעיני עצמו, ועי"ז מעורר ר"ר על נפשו כו'. ובזהר תרומה דקס"ו ע"א פי' תוכחת מוסר הוא הבירור והזיכוכ' כו', והו"ע קדש עצמך במותר לך¹⁴⁴, שמחמיר ע"ע ביותר גם בדברים המותרים, שע"י מזדכך החומרי' הגסות ג"כ כו'. וגם עי"ז יהי' ההתעוררות רחמים כו'. ועי"י כ"ז הוא גילוי בחי' ש' הוי' דלעילא כו'.

וז"ע דטעמין מרירו למיתקא, שע"י שטועמין את המר למתוק, דבעבודה הו"ע הביטוש שמבטש ומשפיל א"ע ומעורר ר"ר על נפשו, וגם מה שמסגף ופורש א"ע גם מדברים המותרים בכדי לתקן נפשו כו', עי"ז ממשיך בחי' עצמות אוא"ס ב"ה שיאיר בגילוי בעולם, שז"ע הוי' אחד ושמו אחד כו'.

וע"פ הנ"ל יובן מ"ש² במדבר סיני באהל מועד. דהנה מדבר הוא ל' דבור¹⁴⁵, והיינו בחי' דבר ה' המקור לעולמות, בדבר ה' שמים נעשו¹⁴⁶, והוא בחי' מל' כו'. דהנה, מל' נק' לפעמים בש' ארץ, ולפעמים בשם מדבר¹⁴⁷, ארץ ג"כ דומם, רק שראוי לזריעה, כי יש בה לחלוחית שיוכל להיות בה צמיחה, ומדבר הוא ארץ חרבה ויבשה שאינו ראוי לזריעה כו'. והדוגמא מזה למע', דארץ הוא כשמאיר עדיין בגילוי ההארה האלקי', שאינה מוסתרת כ"כ כו', ומדבר הוא שמוסתר האור האלקי לגמרי, ואינו נראה ונגלה כלל כו', והוא באלקו' מדרי' תחתונה שבא בבחי' העלם והסתר ביותר כו'. וכמו בנשמות, דנשמה שהיא נמוכה ביותר ה"ה נתפסת בגשם ביותר כו', כמו"כ הוא בההארה האלקי' שהיא מדרי' תחתונה, ה"ה מתעלם ביותר כו'. אך הנה כתי'¹⁴⁸ מי זאת עולה מן המדבר, ואי' במד'ר¹⁴⁹ כל עילוי מן המדבר, כי יש מדבר בקדושה, וכמ"ש¹⁵⁰ מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה צמאה לך נפשי כו', שבמדבר נעשה הצמאון ביותר, וכמ"ש¹⁵¹ רעבים גם צמאים נפשם בהם תתעטף, דלכאו' מה"ע רעבים גם צמאים¹⁵², דאם הוא רעב אינו צמא¹⁵³, אך הן מדרי' באה', דישי אה' שהיא עד"מ רעב ללחם¹⁵⁴, ויש אה' גדולה יותר שהוא עד"מ הצמא למים¹⁵⁴ כו'. וז"ע מדבר, שהוא תוקף הצמאון, מפני העדר הגילוי כו'.

(148) שה"ש ג, ו, ח, ה.

(149) שהש"ר פ"ג, ה, (א). פ"ח, ה. וראה אוה"ת במדבר ע'

טו. ע' כא. ע' כז.

(150) תהלים סג, א"ב (בדילוג).

(151) שם קו, ה. וראה לקו"ת שם ב, ג.

(152) ראה המשך תרס"ו וסה"מ תרס"ב שבהערה 3.

(153) ראה גם מאמרי אדמו"ר הזקן הקצרים ע' קו.

(154) ע"פ עמוס ת, יא.

(142) וירא כב, טז. ירמי' כב, ה. מט, יג.

(143) ראה אוה"ת תשא ע' בלב. סה"מ תרל"ו ח"ב ע' רצט.

תרל"ז ח"א ע' קפז. תרמ"א ע' ט.

(144) יבמות כ, א. ספרי ופרש"י פ' ראה יד, כא.

(145) ראה לקו"ת במדבר ב, ב. אוה"ת שם ע' י ואילך.

(146) תהלים לג, ו.

(147) ראה גם סה"מ תרס"ב ע' שי. לקמן ח"ו ע' וא'תנח

ואילך.

וכמו שאו' ע"ז כן בקדש חזיתך¹⁵⁵, הלאו בקדש חזיתך¹⁵⁶, בתוקף האה' כזו כו'. וזהו במד"ס¹⁵⁷ הוא תוקף האה' והרצוא שנעשה ע"י הריחוק כו', וסיני הוא שממנה ירדה שנהא כו'¹⁵⁸, והו"ע שנהא רע¹⁵⁹, שמצד הריחוק, אדרבא, הוא מואס ברע, ונמשך בבחי' תוקף הרצוא לאלקות כו' (ובמדרי' עליונות בחי' במד"ס הו"ע אה"ר דרעו"ד כו'). ועי"ז הוא ההמשכה בחי' גילוי אוא"ס, שז"ע באהל מועד, דמועד הוא מל' ונועדתי לך¹⁶⁰, אותי' ונודעתי¹⁶¹, והו"ע ושמי הוי' לא נודעתי להם¹⁶², לא ניכרתי להם במדות אמיתי' שלי¹⁶³, בחי' ד"ע הנ"ל¹⁶⁴, והיינו הגילוי דבחי' עצמו' אוא"ס ב"ה. והוא ההמשכה ע"י תומ"צ, שע"י הקדמת הרצוא דבמד"ס, נמשך בחי' עצמו' אוא"ס, בחי' דרך חיים הנ"ל, ע"י תומ"צ כו'. וז"ע שאו את ראש בני¹⁶², דענין נשיאת ראש היינו הגבהת הראש והמוחין לבא לבחי' עצמות אוא"ס, שז"ע לגולגלותם, בחי' כתר כו'¹⁶⁵, וגם שיהי' המשכת העצמות כו'. וזהו תפקדו כו' אתה ואהרן¹⁶⁶, דמשה ואהרן הן שושבד"מ ושושבדמ"ט¹⁶⁷, אהרן הוא שושבדמ"ט, שהמשיך בחי' אה"ר בנש"י, שז"ע העלאת הנרות כו', ומשה שושבד"מ, דהמשכת האור הוא ע"י משה כו', וע"כ, בחי' נשיאת ראש, שהוא רצו"ש, העלאה והמשכה, זהו ע"י משה ואהרן כו'. אמנם, אופן העלי', ע"ז אומר² למשפחותם לבית אבותם. דהנה, נת"ל דהעלי' הוא ע"י התעוררות רחמים. והנה, אין קורין אבות אלא שלשה¹⁶⁸, אברהם בחי' אה', ויצחק בחי' יראה, ויעקב מדתו מדה"ר, ובחי' הרחמים דיעקב הוא על מדרי' עליונות, שגם עליהם שייך רחמים, דלגבי עצמות אוא"ס, גם בחי' האצי' הוא בחי' ירידה, וכנודע¹⁶⁹ דענין אצי' הוא אוריד ואמשיך בחי' שלך למטה ממדריגתך כו', וע"כ גם על נשמות דאצי' שייך רחמים כו'. ומיעקב יצאו י"ב שבטים, שהן בחי' י"ב¹⁷⁰ בקר¹⁷¹ דברי¹⁷², והיינו הרחמנות על נשמות דבי"ע, דמ"ת¹⁷³ בוכין כו'¹⁷⁴, שהרי כל הנשמות שרשן הוא בבחי' חכ' דאצי', וכל נשמתא הוה קיימא בדיוקנאה קמי' מלכא קדישא¹⁷⁵, בחי' ז"א דאצי' כו'¹⁷⁶, וכאו"א אומר נשמה שנתת בי טהורה היא כו'¹⁷⁷, ומה שירדה לבי"ע, ה"ז ירידה גדולה, ובפרט מה שירדה להיות נשמה נמוכה, ה"ז ירידה גדולה מאד כו'. ומהי"ב שבטים יצאו ע' נפש יוצאי¹⁷⁸ ירך יעקב¹⁷⁹, והוא הרחמנות על

תתקצר

- (155) תהלים טג, ג.
 (156) ראה לקו"ת שמע"צ צב, ב. שה"ש נ, ריש ע"ג. סה"מ
 תרפ"ט ע' קסט. וש"ג.
 (157) = במדבר סיני (מדבר הוא תוקף האהבה .. וסיני הוא שממנו ירדה שנהא).
 (158) שבת פט, סע"א ואילך.
 (159) תהלים צז, י.
 (160) תרומה כה, כב.
 (161) ראה לקו"ת במדבר א, ב.
 (162) וארא י, ג.
 (163) פרש"י עה"פ שם.
 (164) ע' אישדמ.
 (165) ראה לקו"ת שם ה, א.
 (166) ראה לקו"ת שם ב, א ואילך.
 (167) = שושבינא דמלכא ושושבינא דמטרוניתא (ראה זהר ח"א רסו, ב. ח"ב מט, ב. ח"ג כ, א (ברע"מ). נג, ב. ערה, ב (ברע"מ). תורה אור ר"פ תזוה (פא, א ואילך). הוספות קי, א).
 (168) ברכות טז, ב.
 (169) תו"א וירא יד, א.
 (170) ראה זח"א רמא, א.
 (171) ראה מלכים"א ז, כה. שם, מד. דברי הימים"ב ד, טו.
 (172) ראה תו"א ויצא כד, א. וישב כח, ג. ויקהל קטו, ג.
 לקו"ת צו יז, א ואילך. שמיני יט, א. במדבר טו, ב.
 (173) = דמים תחתונים.
 (174) ראה תקו"ז תיקון ה (יט, ב). תוס' הרא"ש בראשית א, ז. וראה בחיי ויקרא ב, יג. ב"ר פ"ה, ד.
 (175) ראה זח"ג קד, ב. זח"א צ, סע"ב. רכז, ב. רלג, ב. זח"ב צו, ב. זח"ג סא, ב. סה"מ תרצ"ו ע' 62.
 (176) ראה סה"מ תר"ן ע' שנת. תרנ"ז ע' קעז. המשך תרס"ו ע' רז. סה"מ תרפ"ט ע' קכב. וש"נ.
 (177) ברכת „אלקי נשמה" (ברכות ס, ב).
 (178) ע"פ ויגש מו, כ"כז. שמות א, ה.
 (179) ראה לקו"ת במדבר, ב. א. אוה"ת שם ע' ט. סה"מ תרס"ב ע' שיד ואילך.

הירידה בגוף ונה"ב, שנתפס מאד בישות כו'. וס' העלי' מלמטלמ"ע, תחלה למשפחותם, הן ע' נפש דיעקב, דתחלה צריך לעורר ר"ר על חומריות וגסות הגוף ונה"ב, שמעלים ומסתיר מאד כו', ואח"כ לבית אבותם, הן הי"ב שבטים, שהוא ההתעוררות רחמים על הנשמה שהיא נמוכה במדרי' כו', עד שבא לבחי' רחמים דיעקב כו'. וזהו וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד, מפרט כאן שהי' במד"ס ובאה"מ, שזהו בחי' רצוא ושוב, שז"ע הנשיאות ראש. והוא ע"י משה ואהרן דוקא, בחי' שוד"מ ושודמ"ט¹⁶⁷. ואופן העלי' הוא כסדר המדרי' מלמטלמ"ע, למשפחותם לבית אבותם כו'. ועי"ז באים לגולגלותם, בחי' הכתר כו'.

ISBN 978-0-8266-6111-1

9 780826 661111